

ఆంధ్రమిత్ర

308330

ప్రతిదినము వకటింపబడును.

VOL. I.
సంపుటము ౧

చెన్న పట్టణము 1914 సం॥ నవంబరు నెల 23 వ తేది సోమవారము
ఆంధ్ర సామంత ప్రభుత్వ మార్గశిర శుక్ల పక్షి.

No. 218
సంచిక ౨౧౮

అమృతంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము నేలకు నేలు సిక్రయము.

సీసా 1-కి 0-8-0 అణలు మాత్రమే

తల నెప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల బాపును.

పార్శ్వపు నెప్పుల బారదోలును. పోట్ల పోగొట్టును.

వనమూలికలచే హిందూదేశమును

తయారుచేయబడు కుంఠిమందు.

నువాసనగలిగియుండును.

దీనిని దేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

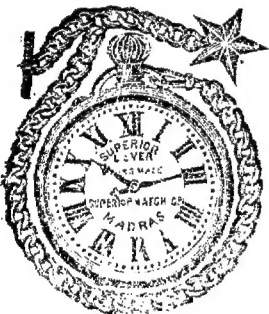
కృష్ణానదికి దక్షిణమున హైదరాబాదు

అమృతంజనము డిప్లో. నెం. 109, ఫోన్. బొంబాయి, తే. 6, 7 తలుపుకెట్టిపిల్లి, వార్డ్ బిల్లున్. మద్రాసు.

సుపీరియర్ లీవర్ బ్యాంకులువాచ్.

గోలునుతోసహా ధర రూ. 3-0-0. పోస్టేజీ 0-4-0.

దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

ఈగడియారము దయచేసి

మాకంపైని పేరు ఎత్తనిసిరా

తో ముద్రింపబడి యుండును.

ఇది చూచుట కంటపై తలదీగ

మును, డబ్బుపూత అను గాను

దూమనుగలిగి మొరటుమలుకు

బగియుండును. పెట్టెమూత తో

భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి

కించి యుండును. సీస నుండి

మాత్రే తయారుచేయబడినది గాన నెరుగొందదు లోకమున. ఒకరొక్కగుడు దీయదునను తలంపుతో తక్కువ వెలనుంచి తిమి. చాలకాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడియార మిదియొకటియేయని యనుభవంబున చెలియును. ఇదికలకనేక గడియారములు ఖర్చయి యొగ్గతాపత్రముల నంది యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మాపట్టణముననే యాసీతులు కొని సంకేతించినన, వజ్రమాట తెందుకు? సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం. 151, మద్రాసు.

అద్భుతమైన కథలు.

పరసియాపగటి బికోదకథలు	2	4	0
లీలా, లేక సురేంద్రవరమణి	1	4	0
జగదేకరంధ	0	10	0
చునోరను	0	10	0
సహోదరవాంఛ	1	4	0
శేసరి	0	4	0
మధురవాణి	0	4	0
తిండిసోతురాముడు	0	4	0
మదనమాలిని (ద్రావిడ)	0	8	0
శ్రీమద్రామాయణము (నాటకము)	0	12	0
మోహనవల్లి	0	8	0
చంద్రకాంత	0	5	0
శ్రీమ పాకశాస్త్రము	2	8	0

మామిలాసము :-

మధురవాణి పుస్తకాలయము

25 న్యూక్వ్యాంబిల్లి,

మద్రాసు.

అమృతసంకేతి.

దీని ప్రభావమత్యంతము. ఇది భూతకేతవికారములను, కలరా, స్ఫోటకము మున్నగు అంటువ్యాధులను బారదోలి బలము నుభయము తాత్కాలికమునానగు వజ్రాయుధము వంటిది. ఒకసంకేతిని తెప్పించి దీనిఫలితమును చూడుడు. వెల రూ. 0-12-0లు; మూడు సంకేతులు రూ. 2-0-0లు. ఈ ప్రతీక చందాదారులకు రూ. 0-8-0లు మాత్రమే. మూడు సంకేతులు రూ. 1-2-0 లు.

నారిసంహారి.

కొందరు నారికురుపులకు. మందులేదని తెలంచెదరు ఇది కేవలము పిచ్చిభ్రమ. మేము నూతనముగా వనమూలికల చేతను, ధరగల సుప్రసిద్ధమైన వస్తువుల లోడను నారికురుపు పుట్టుకుండుటకు యీ నారిసంహారిని తయారుచేసితిమి. ఈ మందు నారికురుపునకుచేసిన పదిసంవత్సరములవరకునారికురుపు పుట్టనేపుట్టదని ధృవముగా చెప్పగలము. ఇది ప్రతికుటుంబమునను ఉండవలసిన మందు. అనేకులు దీని గుణమును పరీక్షించి నుభయము పొందియున్నారు. డబ్బీ 1కి రూ. 0-10-0 లు; ఈ ప్రతీకచందాదారులకు రూ. 0-8-0లు మాత్రమే. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. ఈధరలు డిశంబరు నెల 31 తేది వరకు మాత్రమే. నిర్వాహక ధరలు పొచ్చింతులకును గనుక వెంటనే వ్రాయుడు. డి. ఆర్ జనార్దన్ రావు, మెన్జింగు, బెంగళు.

దైర్యకవచము.

దైర్యమనగా ఆపదలయందు మనస్సు చలించునట్లు. ఇట్టిదైర్యము కలిగినవే మనస్సు డేలోకమందైనను సుఖముచొందును. కామప్రోధాదులు మనస్సును బాధించునేకాని సుఖమును గలుగజేయువు. వీనిని మాన్పుకొనుటకు తగినసాధనము దైర్యమేకాని వేణుకాదు. ఏ మనజునియందు ఉత్సాహము, సాహసము, దైర్యము, బుద్ధి, శక్తి, పరాక్రమము అను నీ యాఱుసారువగుణములు కలవో నానికి దైర్యము వోడుపడును. ఈ యాఱుగుణములలో దైర్యము ప్రధానము. మనజుడు ధరింపదగిన యన్ని కవచములును ఆత్మశక్తియులచే భేదింపదగినది. ఈ దైర్యమునెడి కవచమో ఆత్మశక్తియులకు ఆభేద్యము. ఈ దైర్యమును ప్రతిపాదించుటకై "అన్యత్రభీష్మక్ గాంగేయాత్ అన్యత్రన హనుమత్" అనెడి శీలేంద్రియుడైన భీష్మునియొక్క చరిత్రము నతి సులభతైలిన తెలిపి యున్నది. ఇది చిన్నగ్రంథము. వెల అణాలు 0-౬-0 మాత్రమే. నిఘాణాభివృద్ధి ప్రత్యేకము.

వలయువారలు:-

ఆర్ వేంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెనీ,

ఆనందా ముద్రాలయము, బ్రాహ్మీ, మదరాస్.

ఆయుర్వేదాశ్రమ
గ్రంథమాల.

అర్కప్రకాశము.

సప్తమ
గుచ్ఛము.

ఇది అతిసులభమగు రీతిని ప్రతిమూలకముండియు అర్కములుదీయు నుపాయము లను ఆయర్ఖులచే రోగసామాన్యమును, నిరస్త్రీపక్షేయు పద్ధతులను, చెలుపు మంచి వైద్యగ్రంథము. ఇందు బోధితములైన అర్కములు సామాన్యవైద్యుడు గూడ జేయుటకు తగియున్నది. ఇందు ఆయుర్వేద గ్రంథములయందు బోధనబడిన మూలక లే గాక యూనాని వైద్యమునకు సంబంధించిన మూలకలు గూడ గ్రహించ బడి, ఆయుర్వేద పద్ధతులతో వాని గుణములు వివరింపబడినది.

ఆయుర్వేదజ్ఞులగు వారికిని, తదితరులగు కేవలనుభవముగల పల్లెటూరి వైద్యు లకును గూడ నిది మిగుల నుపయుక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహ కారికనుండునటుల దీనికి సరళమగు నొక వ్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇందలి విషయముల ప్రాధాన్యతచూచిన పిదప చెలియగలదు.

వెల రూ. 2-0-0.

1. మాధవనిదానము.	రూ. 3-0-0	6. వస్త్రీకర్మ.	రూ. 0-4-0
2. పథ్యాపథ్యము.	" 1-0-0	7. ఆయుర్వేదచరిత్రము.	" 0-4-0
3. ఆయుర్వేదపరిభాష.	" 1-8-0	8. భేషజ. కల్పము	} ఇవి అమ్మలోనున్నవి.
4. అగస్త్యవైద్యము.	" 0-4-0	9. చరకసంహిత.	
5. శల్యశిలకము.	" 0-4-0	10. సుశ్రుత సంహిత	

పోస్టేజి వేరుగా నియ్యవలయును.

ప్రాంతాఫీక:-

12, తంబుకెట్టి వీధి,) వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.బి
156, బ్రాడ్వే.) ఆయుర్వేదాశ్రమం - జి. టి. మదరాస్.

మాతాశ్వాత చందాదారులకు మాధవనిదానము తప్ప మిగత గ్రంథములన్నియు రూపాయికి నాలుగణాలు తగ్గించి యియ్యబడును.

అత్యుత్తమమైన మదరాసు పిల్ టర్బనులు.

మంచి పట్టుతోను, చక్కని జల్తారుతోను చేయబడినవి.

ఎర్ర తలపాగలు, ఒక అంగుళము పొడవుగా జల్తారుగలవి. ఇన్ స్పెక్టరులకు బాగుగా పనికివచ్చును.	రూ. 7-0-0
మెనురు మాదిరిగాని, మదరాసు మాదిరిగాని కోరిన మాదిరి పంపబడును.	
కుక్కి ఎర్ర పట్టుగుడ్డటగ్గును, మెనురుమాదిరిగాని మదరాసుమాదిరిగాని పెద్దమనుష్యులకు అనేక రంగులలో జేయబడిన తలపాగలు ఒక్కొక్కటి	5-8-0
మెనురుగాని మదరాసుగాని మాదిరి. ఎరుపు, గోనా, నీలము, తెలుపు వగయిరా రంగులలో బంపబడును.	6-0-0
పలమయిన తలపాగ పెట్టె జపానురంగు జేయబడినది.	1-0-0

అర్జునుల పంపునపుడు తలయొక్క కొలత పంపుడు. సగముచాల్చి అడ్డామ్ముగా ముందు పంపవలెను.

ఎస్. ఇస్మాయిల్ అండు సన్,

ఆర్మీ, వాలంటియర్, పోలీసు కంట్రాక్టర్లు, 67, మూరు వీధి, మదరాసు.

S. ISMAIL & SON,

Army, Volunteer, and Police Contractors,
67, Moor Street, Madras.

వనోపధి సారసవరిల్లా.

ఇది జేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కళ్ళపొట్టు, పాతవాయువుపొట్టు, రసవట్లు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములును దీనివలన నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. వాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును. ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండుసీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగువడును.

సీసా వెల రూ. 1-4-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪, ఫననవాడి, నం. ౨, బొంబాయి.

Dr. D. B. SAYANT, No. 144, Fanaswadi, No. 2, Bombay.

మంచిసమయము! వేసేటలు ఖర్చుపడినవి!! వెనుక దొరుకవు!!!
ఈపంపిలు కొనువారికి, పంచ 1-కి ఆ తలారాపట్టుమును
కోర్కెని కోడల్ ప్రలాభము అను గ్రంథముకట్టి ఇనాము.

మేలైన జపాన్ పట్టుపంచలు.

అనేక పంచలు కర్చుపడినందున
పస్త్రుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము,
వాచకులారా! శృంగారమున్ను
సాగరికతయున్నుగల మేలైనఆసల్
పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనం
దముకొరకు తెప్పించి విక్రయ చివరి
పోగా మిగతొద్ది పంచెలుమాత్రమే
యున్నది. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చ.
ఆకుపచ్చ, గోనా, మేఘవర్షం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. క్లాఫు
నీయమైనవి, త్వరపడుడు.
రీత్యూరనిడివిన్ని 2 క్లమార్ తెడల్పుగల పట్టుపంచె 1కి 2-0-0
పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు 0-40
డిటా రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇనాం.

టి. సీతారామ మొదలియార్,
3, కందప్ప మొదలివీధి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాస్.

శ్రీకాళహస్తిమాహాత్మ్యము.

రెండవకూర్పు.

“స్తుతిమలియైన యాంధ్రకవి ధూర్జటి పల్కుల కెల్లు
గల్గెనీ, యతులిత మాధురీ మహిమ” యని శ్రీకృష్ణదేవరాయ
లచే శ్లాఘింపఁ బడినది. ఇప్పుడు రెండవకూర్పు చక్కఁగ సమ
రించి వెదయత్తురములతో ఆంధ్రవాల్మీకి రామాయణమును
గుభద్రావిజయ వాటకమువలె ముద్రింపఁ బడినది. ఆంధ్ర
వాల్మీకి రామాయణము కృత్రిక రచన గు. శ్రీ. వావిలికొలను
గుబ్బరావుగారు వ్రాసిన టీకయు దీనికి జేర్చబడినది. ఇందు
శ్రీ కాళహస్తిశ్లోకనిపటము గలదు.

రగము కాలికో వెల 1-0-0 పూర్తికాలికో 1-4-0

ఆలు ప్రతులొక్కసారి కొనువారికి 1-0-0 కు 0-4-0 ల
పంతున త్రోసివేతుము. వలసినవారు.

శ్రీరాఘవయమందిరము.

తిరువల్లిక్కేణి, మద్రాసు అని వ్రాయవలయును.

నూతన రోమసంహార.

మహారాజా సోప్.

ఈ నూతన రోమసంహార

ఒకతూరి ఉపయోగించుట
వలన జేహమందలి యేభాగ
మున యెండు రోమమును
చెడుపులేక శుద్ధము గాను
యెటువంటి మచ్చలులేక
యును నికర్తించును. చర్మ
ముయొక్క స్వభావమైన
రంగులు కాఁచిని పోగొట్టక
చేయు (సోప్) ఇది ఒకజే.

వెల 8 బిల్లులు పెట్ట 1-కి రూ 1-0-0 వి. పి. ఖర్చు 4 అణాలు.

8 పెట్టెలు రు. 2-10-0 తపాలకర్చు 0-8-0

వలయువారు:-ఆర్. వి పండిట్ అండు కంపెనీ.

వెం 6 బందరువీధి మద్రాసు

చిత్రలేఖ

ఆంధ్రదేశమునకు సంబంధించిన మొదటి పరిశోధక
(detective) నగల. మాప్రచురములలో మొదటి గ్రంథము.
అతిచిత్రము! అతిమనోహరము!!

ఇందు విశ్వసాధముల గలబలవంత బుద్ధి చాతుర్యము,
పూర్ణచంద్రుని విచిత్రవశ్య, దూర్భరగృహములలోనిచేష్టలు వజ్ర
నాతీతములు. జేయేట! ఈకళల ఇరుకప్రారంభించిన ముగి
చువఱకు విడువనొల్లదు. ముద్దులనూటలును అక్షరములతో
చక్కని కాగితములయొడ మిక్కిలి యందముగ ముద్రింపఁ
బడినది. వెల పది అణాలు మాత్రము.

ఇంతే కాదు! విాకీ తెలుగుగ్రంథములు కావలవినను
వెంటనే నీవైన తక్కువ ధరకు పంపుదును. ఎప్పుడపుస్తక
ములు కావలసినవారికి మంచి కవీశ్వరు ఇయ్యబడును.

వలయువారు:-

మేనేజరు.

ఆంధ్రసారస్వత నికేతనము.

ఇన్నీసు పేట-రాజమహేంద్రవరము.

చెన్నపురి శాసన నిర్మాణ సభ

(గతసంచిక శేషము)

గౌరవనీయులగు కున్మిరామకృష్ణాచార్యుగారు.

వైతిర్యానమును బలపరచుచు నుపసంహరించిన శిశు, పీఠ, ఈశ్వరము చాల బీదదేశమనియును, ప్రస్తుతపు మహాసంగ్రామ సందర్భమున నిందలి స్వదేశాధీశులైన గాగల ఘనభవనంతులు మాత్రమేగాక, ఆనాటికానాడు పొట్టకూటికి సంపాదించు కొను కడుబీదలుగూడ తమకుసాధ్యమైనంతవఱకు, (కొన్ని సందర్భములలో కొందరు స్వముఖస్వలాభాదులనుగూడ సరకువేయక) ధనసహాయమునీ, యాధ్యక్షునందు ఆంగ్లేయులు విజయము గాంచవలయు నను గాధ మగు కోరికను వేసేళ్ల వెలిపుచ్చియుండుటయే వారయందు నాలు కొనియుండు రాజభక్తికి గొప్ప దర్శనములగునని నూచించిరి. మరియు, నొక గ్రామమున తనయాధిపత్యముక్రింద జరిగినసభకు ఈజనకు సభయెట్టిదో యెఱుంగని పాపరులుగూడ అందరును ఆతురతతో ఆరుదెంచి, ఎండవేడిమినిగాని, కార్లశోషలను గాని, యింపుకేసెయు సరకువేయక నిలువబడియుండిన విషయమును, వారిలో కొంద రీజనకు సభలలో నెన్నడును ప్రసంగించిన అలవాటు లేకపోయినను, ఆరోజున అభివేళోత్సాహ మలిశయించినందున అభిప్రాయము లంతరంగ హృదయ నీమ నుండి ధారాళముగ పారలినచుండ, నతిధారాళముతోడను వాక్కుటిమతోడను రాజభక్తికొని విషయములను గుఱించి యు, ఆంగ్ల రామజ్యమువలని ఆదాయములను గురించియు విశేషముగ ప్రసంగించిన విషయమును, తుదను, తా నూహించినదాకన్న నెక్కువగ నె చందాలు వేయబడిన విషయమును విశేషపరచిరి. ఈతరువాత ఈశ్వరమునం దిట్టిసభ లెన్నియో జరిగినవనియు, బుగుచున్నవనియు, జరగనన్నవనియు నూచించిరి. ఆస్పత్రివానవిషయమును ప్రస్తావించి, యిట్టియేర్పాటును చేసినందులకై శ్రీ గవర్నరుగారి కభివందించిరి. మలతారులో మాపీఠ ప్రవర్తనను ప్రశంసించిరి. లెట్టి నెంటు డాక్టరు నాయర్ గారిని కొనియాడిరి. రణరంగమున పోరాడుభాగ్యము ప్రాచీన నేనలకు గలిగినందులకును, అచ్చటికి వెళ్లిననేనలలో మదరాసుపటాల మొకటి యుండుటకును చాలసంతోషించిరి.

గౌరవనీయులగు రామభద్రనాయకుగారు.

వీరును వైతిర్యానమును బలపరచుచు, ప్రజలరాజభక్తిని, ఆందునను ముఖ్యముగ జమిందారుల రాజభక్తిని, చందా లాసగుటలో వారు కనబరచిన స్వాధీనత్వాన్ని బుద్ధిని విశేషపరచిరి; రామరావణయుద్ధములో శ్రీరాములకును, కౌరవ యుద్ధమున పాండవులకును వలె. ఈనాటి మహాసంగ్రామము నం దాంగ్లేయులకు జయముగలిగి, ఆక్రమప్రవర్తనయు, అన్య దేశాక్రమశాస్త్రముగల జర్మనులకుపరాధముగా పరిణమింపట నెవరుచూచుచున్నట్లు విశేషపరచిరి. జమిందారుల కొమారులకు మిలితరీ ప్రయోనింగు నిచ్చుట ఆకర్షక మను విషయమునుగూడ విస్తరముగ విచారింపి విన్నవించుకొనిరి.

వీరు ప్రసంగించుచుండగా, గౌరవనీయులగు కున్మిరామకృష్ణాచార్యుగారు ఆకస్మికముగ స్పృశింపి క్రిందికి వ్రాలుచుండగా, చూచి, సర్వకౌజరణు, వై నలబుద్ధిక ప్రేజరు గారును వారిని ప్రక్కగదిలోనికి తీసికొనివెళ్లిరి.

గౌ. బి. యశ. శర్మగారు నాగరకతా సాంప్రదాయముల నన్నిటిని విచారించి క్రూరమగు ఘాతుకయుద్ధమునకు బూనిన శత్రు సైన్యములను పరాజితులుగ నొనర్చుచు సామాన్యాధిపతులు ప్రయత్నించు నిట్టిసమయమున దేశీయులందరును గూడ సమానముగ రాజభక్తిని వెల్లడించుట చాల యుక్తమనియును దేశీయులరాజభక్తిని ప్రభువులకు విన్నవించవలెననియును గూడ నతిగంభీరముగను మనోహరముగను రాజభక్తి భరితముగను దేశాభిమాన విలసిలముగను శర్మగారుపద్యంపించిరి. పిమ్మట గౌ. సర్ మోరల్లనూకర్లుగారుగూడ యుక్తియుక్తముగ ప్రసంగించిరి. పిమ్మట నాతీర్యానము నామోం చుచు శ్రీగవర్నరుగారివిషయమును రాజప్రతినిధిగారికి విన్నవించెదమని నుడివెరి. అంతలో సమాచారమేదో తెలియవచ్చినది. వైద్యశాస్త్ర పరిజ్ఞానలకు తెలిసినంతవఱకు పరిక్షింపగా వారికి గౌ. కున్మిరామను నాయనారగారు కీర్తిశ్రేష్ఠులైనట్లే తెలియవచ్చినదని వారు చెప్పచున్నారు. కొన మనస్సేహితుడను సహకారియునగు నాయనకు గౌరవముచూపుటకు విరంధమున కోరెదనటకు నందియమేమియును లేదుగాన నందులకు నాను మనము ప్రస్తుతము కొంతలోచనమును వివరించుట సమంజసము. మరియు లెపు 11 గంటలకు మును సమావేశము కాదగు ననిశ్రీగవర్నరుగారునుడివెరి. సభయంతటితో ముగింపబడినది.

నీటిపారుదల బిల్లు

ప్రస్తుత మూగినది.

గౌ. బి. జి. కార్డ్యూగారు

నీటిపారుదల బిల్లును చదువుటకు నవజ్ఞ ఇయ్యవలసినదని శాసననిర్మాణ సభను కోరుచు నుపసాదించుటకు భార్యము గౌ. బయ్యా నరసింహ శర్మశర్మగారు శాసననిర్మాణసభా కార్యక్రమపు 4-వనూత్రము ననుసరించి యీబిల్లు విచారణ యధ్యంతమునకు దరవాత నేదేవోక సంద్యైన సమయము సమకూరుకొను నాపీయుంచవలసినదనియు ప్రశంసించిరి. ఈబిల్లు విచారణకు వాయిదా వేయవలయునని ప్రతిపాదించుట నిస్సంశయముగా చేయవలసినవిషయమిట్టిలి పరిశోధనతో చేయుచున్నామనిరి. నీటిపారుదలక్రమ నిర్వహణమునకుగాను ఉట్టుముండవలయునని ఎదురు చూచుచుండేవారిలో తాము నొక్కరే. కాని ప్రభుత్వము వారి విషయమున వ్యతిరేకాభిప్రాయములను కలిగించగల శాసనోప క్రమమునకు నిప్పటి సమయము ఆనుకూల మైనదిగాదు. పర్యటెంటు నెటర్మెంటుకాలమున హక్కు లాసంగబడిన ప్రజలనేకులు ఈ బిల్లుచే నట్టిహక్కులకునర్హులై తరము కలుగునను నభిప్రాయముచే మిక్కిలి విముఖులయి యున్నారు. ఈ విముఖ్యము సంద్యైనదో గాదో లెప్పటి ప్రశ్న గాదు. విముఖ్యమున్నదనుట నిజము. దాని నాలోచింపక మాత్రములేపుదు. బిల్లుననుసరించి ప్రభుత్వమువారికి నెక్కువ స్వాతంత్ర్యములు కలుగుటకునున్నది. కావున బిల్లును ప్రవేశ పెట్టుట కిది సంద్యైన తరుణముగాదు. ప్రవేశ పెట్టినట్లుండ, బిల్లు నందలి ప్రతిమాత్రము విషయమునుగురించియు శాసననిర్మాణ సభకు బయట చర్చ జరుగకతప్పదు. బహిరంగ సభలనేకములు జరుగకమానవు. వానివలన ప్రభుత్వమువారిపై మనోవైకల్యము కలుగ గల గలవు. ఇప్పటి సందర్భములలో ప్రజలు వాక్పారు వ్యము చే గాని తీవ్ర కార్యముల చే గాని ప్రభుత్వము వారికి సందిగ్ధసమయములు కలిగింపకుండుట ధర్మము. ప్రస్తుతము ప్రజలు నిష్కల్మషభావముతో హృదయము విప్పి తమమనస్సునందలి విషయములను ప్రభుత్వము వారికి నివేదించుకొనుటకు వీలులేదు. ఇట్టి శాసనములేనందుచేత శేదో యొక గొప్ప నీటిపారుదల కార్యము నిలిచిపోయి యున్నదనినే తప్పు ఈబిల్లు కొంతకాలమింకను నాగియుండరాదో తెలియదు. సాధారణముగా ప్రజల మనస్సులలో ప్రభుత్వమువారును గొప్ప భూస్వాములనియే నమ్మకము. నీటి విషయమున వారి యనకూలములకును నితర భూస్వాముల యనకూలములకును కొంత పరస్పరసంభర్షణ ముండునని విశ్వాసము కలదు. అట్టి సందర్భములలో ప్రభుత్వము వారెంత మనోవైకల్యముతో చట్టముచేయ బూసినను కొంతకు కొంత అభిప్రాయములు కొన్ని తప్పుగా నుండునని యుండకపోవు. అందుచేత నీసమయమున ప్రభుత్వమువారు చట్టము ను కీ ఘ్రుగతి గా చేయజూచుట న్యాయముగా నుండు నాయనట నూచించుట గాక. ప్రస్తుతము ప్రజలమనస్సున నాందోళన కలుగుట తమకు సవ్యతముగాదు. ఈబిల్లు ప్రవేశ పెట్టినయెడల ప్రజలలో నెట్టి ఫలముగలుగునో ప్రభుత్వమువారి నాలోచింపవలసినది. బిల్లుప్రవేశ పెట్టుటను తాత్కాలికముగా నాపీయెడల నెక్కడికిని నన్నుండదు. ప్రవేశ పెట్టినయెడల సభలుజరుగును. జమిందారులుమాత్రమే కాక, ప్రాప్రయటరులు, ఇనాందారులకూడ మనోవైకల్యము నందుదురు.

కె. ఆర్. వి. కృష్ణరావుగారు

శర్మగారియభిప్రాయము నీటిని బలపరచిరి. ప్రవేశ పెట్టబడ నుండు బిల్లు జమిందారులు ప్రాప్రయటరులు, ఇనాముదారులు, రయతులు వారువీరు ఆన నేల వ్యవసాయకు లందఱకును సంబంధించిన గొప్పనిర్మాణము. గోదావరికృష్ణాజిల్లాలలో ప్రజలయందెప్పటికీ మిక్కిలి ఆందోళనముకలిగియున్నది. సభలుజరుగుచున్నవి. ఈబిల్లు ప్రభుత్వమువారి ఆలోచనలో భాగకాలముగ నున్నది. ఇంకకొంతకాల ముండిన నేమియు నమ్మను గాజ్జుదు. లెతులు తమకు తెలిసినంతవఱకు మిక్కిలి కఠినపడుచున్నాను. ప్రభుత్వమువారికి కొల్లలుగా లెంప్రివారడను పంపి యీబిల్లు నెట్టియైనను ఆపదలచేయవలసినదని కోరికలు తెలియుచున్నది. ఈమయ

మున కృష్ణకులకు సంబంధించినట్టిదియు చక్కను పురికొల్పినట్టిదియు నగు శాసనము నాలోచించుట తమకు సమర్థముగాదు. ఈదేశమున నీరు, నీటిపారుదల, లెతులకు ప్రాణ సమానములు; కావున వారిహృదయమున కంటినది.

మోచర్ల రామచంద్రరావుగారును

శర్మగారి యభిప్రాయమునకు నీక్రింది మాటలతో హృదయపూర్వకముగా నంగీకారమిచ్చి బలపరచిరి. శర్మగారు చెప్పిన కారణములే కాక మరియొక కారణముగూడ కలదు. ఈబిల్లు మిక్కిలి దూరము వరకును ఫలములు గలది. విచారింపట తగినంత యవకాశ మియ్యబడలేదు. నీటిపారుదలవిషయము పురాతన ప్రభుత్వమువారికి సులభముగా మ్రొగుడు పడుననిగాదు. ఇతర రాజధానులలో విషయము లెట్లున్నను నీరాజధానిలో నీటిల్లునందలి సంబంధవలన లాభాభిమాన లెట్టివియో యనుటను మిక్కిలి జాగ్రూకతతో విమర్శింపవలసియున్నది. ఈ రాజధానికి నీటిల్లులోని విషయము తగిన నాతగదాయనటను నదేజాగ్రత్తతో నాలోచింపవలసియున్నది. ఈ బిల్లుప్రకటనయందు మోచర్లభావలయ అందులో తెలుగు ప్రకటితములు నెలరోజులైన కాలేదు. ప్రభుత్వమువారి యాలోచనకు ముప్పదియేండ్లు పట్టిన విషయమును నీ సభవారు నెలరోపల నెట్లు ఆలోచనకు లేకలరు. సమాజముగానే భూస్వాములకు మిక్కిలి జడుపును కలుగజేయు నిబంధన లీబిల్లు నందు కొన్నిగలవు. కావున ప్రభుత్వమువారు శర్మగారి సలహా నంగీకరింపవలసినదని తామును కోరిరి.

కేశవప్ప శర్మగారు.

కేశవప్పగారింకను బలపరచుచు నిట్లనిరి. ఈ సందర్భములలో బహిరంగ సభలు జరిగినయెడల వారికి నెడర్థము రావచ్చునను జంతుకలదు. జనలు తమ మొఱుటను కక్కగా చెప్పకొనలేరు. అందరకును శాంతి సమకూరు వరకును సభవారాగిన యెడల ప్రజలు తమ చిత్తమునకు న్యాయమని తోచినంతవరకు స్వతంత్రముగా ప్రభుత్వపు నుపక్రమమును విమర్శింపగలరు. తమ మొఱుటను భాగగా నివేదించుకొనగలరు.

రామభద్ర నాయకుగారు.

ఈరీతి బిల్లును ప్రవేశ పెట్టుటకది సరియైన సమయ మేమాత్రముగాదు. అది చర్చనీయవిషయమనుట ప్రభుత్వమువారి గొప్పకొనుదరుగదా! ఎప్పటికలె పనిజరుగవలయునను నభిప్రాయమును బట్టి చూచినయెడల నీబిల్లుపక్షమున కొంతవాడింప వచ్చునేమో కాని అయభిప్రాయమునకును మితి కలదు. ఇప్పడిచటగల యొకమత్యమును కొలిచి పాటికారణము చే భంగపరుపరాదు. ఈబిల్లు బహుశః విభేదములెచ్చునయెన్నది. జమిందారులపట్టుకు వారు పర్యటెంటు నెటర్మెంటు ననుసరించి బహుకాలముగా ననుభవించుచున్న చుండు హక్కులను స్వాధీనముచేసి కొనుట యీబిల్లుయొక్క సారాంశము. ఈసమయమున జమిందారులకును ప్రభువులకును నుండదగిన యన్యోన్యమును చెదర్చునంతటి చర్చ యీబిల్లువలన కలుగుననుట విశేషము. ప్రభుత్వమువారు నీటిపారుదల ప్రతిష్ఠాపనల విషయమున సంపాదించినయెడల యుండు స్వాతంత్ర్యములన్నియు ల్యాండు ఎట్టే ఆప్తవనసరించియే వారికి కలిగి యున్నందున జమిందారిల విషయమాలోచించినయెడల నీ బిల్లు అనవసరమనియే తమయభిప్రాయము. సంగతిసందర్భములనుబట్టి చూచినను బిల్లు చర్చనీయమగుటనుబట్టి చూచినను ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారు దాని నాపీయుంచుటయే మంచిది.

కె. పి. రామకృష్ణమూనగారు

ప్రభుత్వమువారి వశమున తమ స్వస్వమును జమిందారు లిడి యుద్ధాధికి మహావారబుద్ధితో చందాలువేసియుండు నిత్యుణమున నీబిల్లును ప్రభుత్వమువారు నొక్కజూచుట సమంజసముకాదనియు దీనిని నాల్పులయం ప్రభుత్వమువారికి గౌరవనీని కలుగునని యే మాత్రమును నెంచరాదనియు నుడివెరి.

బి. వి. నరసింహయ్యగారు

శర్మగారివలె తామును నీటిపారుదల విషయమున బిల్లునకై యెదురుచూచుచుండిన వారిలో నొక్కరు. శమ ప్రజలతో తామిట్లు విషయము ముచ్చటించినాను. విశేష వ్యతిరేక భావమునకు నెడమిచ్చునట్టి చట్టము నిప్పులో నాలోచించుటకు విశేషవంతముగా నుండదు. తమ నిర్వాచకులలో నీ బిల్లు కాంక్షనైవమనియ్యక స్వాధీనముచేసికొనుట శోషదీనిగా నభిప్రాయమున్నది. అంతేకాదు. ప్రజలు బిల్లునందలి నూత్నాంశములను బాగుగా గ్రహించుట తగిన యవకాశ మిచ్చుటయే శవసరమే. లెప్పటి ప్రాయములను లెప్పరులును విశేషముగానున్నవి. కాలము కొంతోడవిన నడియందయు మారిపోగలదు.

కె. చిదంబరనాథ మొదలియ్యారగారు.

అన్ని విధముల నిట్లుగ నుంచి యాలోచించుచు ప్రజలకు నవకాశముకలుగు సంవత్సరార్థి యంతస్తులయినను దీనిని ఆపియుంచుటయగును. ప్రభుత్వమునా నీయ్యతమయిన రీతి యందునకుటే నాలోచించవలసి యున్నాడు. ప్రజలకిచ్చిన కాలమునుబట్టియును. ఇంకనా విల్లు కు నిమగ్నమునకు కాలమిచ్చు కలయును.

స. ప్రభుత్వమునొంగుగారు.

నిల్లుమిక్కిలియుగా త్తమొకవారమును. మిక్కిలియన సర్వమునకా వచ్చుచు. కానినిమిది ముందు మాట్లాడినవారం దుచేసిన రీతి రీతిని ప్రజలెట్లును సరియైన తరుణము మాత్రముగాదు. కావున తామున శక్తిగారి యుపక్రమమున కంగీకారముచేయుచు దానిని బలపరుచుచున్నాడు.

టి. కృష్ణమూర్తిగారు.

శక్తిగారు చెప్పిన కాలములన్నిటితో నామోదించుచున్నారని తలంపవలయు. ప్రజలను ప్రజాప్రతినిధులను నిల్లుమిక్కిలి విమర్శించుట కవకాశము ఇచ్చుటలేదని ఏకప్రకారముగా వాదించునపుడు ప్రభుత్వమువారు భూస్వాముల కభిలాష ములకు సంబంధించి ముఖ్యము సమయము తొందరలో నిర్ణయించు నవకాశమునకు నెడమండ కూడదు. ఆవరణినిదని తెచ్చిన యుపక్రమమును ప్రభుత్వమువారంగీకరించిన యెడలనిజముగా ప్రభుత్వమువారు బోధాత్మకములకు పాత్రులగుదురని తను యాభిప్రాయపరి.

ఎ. జి. కార్మ్యగారు.

ప్రభుత్వమువారి పక్షమున ను పన్యసింపనేచి ఏ. జి. కార్మ్యగారు నీరీతి నుడిచిరి. ఈ సమయమున నవకాశముగా ప్రభుత్వము వారికి కలత నొసంగు విషయ మొక్కటియు సంభవించునాదను నభిప్రాయముతో శక్తిగారు రుక్మచించియుండుటకు తాము సంతోషించుచున్నాము. శక్తిగారు మున్నగువారు నేటికే యుపన్యాయములలో నిదివరకు నిల్లుమిక్కిలి వాస్తవత్వము వ్రాసిన తీవ్ర విమర్శనాత్మకాభిప్రాయములు లేవు. వానితో ఏ కీర్తినించుటకు గనుపరచక మిక్కిలి మితముగా వాటిని యున్నా చనుట తమకు తోచినది. కాని వాస్తవత్వమునా నాభిప్రాయము ప్రకటితముయి నిలిచియున్నదనుట నిజము. ఇతర విధములను నట్టియభిప్రాయములు వెలువడియున్నవి. ఆవిరైతువారి జమీందారీ భూస్వాముల మరమ్మలలో కలత సంభవించజేయునట్టివిగానున్నవి. కావున ప్రభుత్వమువారు అలోచించవలసిన విషయ మిదియని తేల్చుచున్నది. ఏది ప్రజలలో నెక్కువ సంఖ్యలో ముగిసిరినిండును? నిరుత్తరులుగా ప్రభుత్వము వారుండ బ్రతుకు కొన్నివేల నిజమునకెంతో దూరముగా లేకుండు విపరీత్య వ్యాధానములా? లేక అట్టి విపరీత్యాధ్యానముల నెదుర్కొనుచు వెలుగు ప్రజలెట్లుటలో నభికారకాభివృద్ధి నిజస్వరూపమును నిర్ణయించుచు నిచ్చునక బాదుషిలో బయటి వారు రైతులకు నీ నిల్లు సమానంపత్తివాద మాధారముగా గలదినియు లేదా ప్రభుత్వము వారంతయు స్వాధీనముచేసి కొను నభిప్రాయ మాధారముగా గలదియు చెప్పవచ్చును. ఇట్టి యర్థములు వివిధాన్ని ప్రకటింపవలయునంద కలసికదా? అందుచేత ఈ ప్రభుత్వమువారు నిల్లుమిక్కిలి ప్రజలకిచ్చిన భాగమున విమర్శనచేసి ప్రజలెట్లు మొక్క నిబంధనలను చక్కగా నెరుంగునట్లును నిర్ణయమునకు నున్న గ్రహించునట్లును ఈ యుపక్రమమున వి. గౌరవ నియంత్రులు ప్రాయశ్చయమునకుని యొప్పుకొను నట్టి యుపక్రమములనుబట్టియే తొలగింపవచ్చును. వారు కెట్లెవమిట్టిో కూర్చుండి నిల్లుమిక్కిలినిబంధించు ప్రజలించి అని సమాన సంపత్తివాదాధారములలో ప్రభుత్వ ప్రవృత్త్యాధారములలో కనుగొని సంపత్తి క్రిందివచ్చును. అవధములను నివారణములను నభిప్రాయముల నిజమునుబట్టి వ్యాపింపనిచ్చుటకంటె నిష్పత్తియే ధురదాయము. ఆవధములను నుపక్రమముం దీకరించిన యెడల బిల్లుయొనరి గూడ వారు అలోచించవలసి లేదు. నిల్లుమిక్కిలి తెచ్చినయెడల ప్రజలలో కట్టుట యగునని యభిప్రాయముకలదు. శక్తిగారి యుపక్రమములకు నోరుట్టు బడువాడు ప్రభుత్వమువారు మాత్రముగా కన్పట్టుచున్నాడు. విమర్శనలు కెట్లభిప్రాయమును నభిప్రాయమును నని నంగీకరింపబడిన యభిప్రాయములను వ్యాపింపజేయుచుండగ ప్రభుత్వమువారికి స్వంతముగా చెప్పవలసికలెట్లెవమిట్టి నున్నది. ఆకారమునకుచేత ప్రభుత్వమువారు నిల్లుమిక్కిలియనున క్షమకుట్లు చెప్పవలసివచ్చును. అందుకలనే శక్తిగారి

యుపక్రమమును తాముగీకరించుటకు వీలులేదు. నిల్లు ప్రజలకెట్టి కమిటీయేర్పాచి సంవత్సరముచేరి నిల్లును తీవ్రముగ చెప్పవచ్చునని నెట్లెట్టిదిని అన్నియుకాబాలను. ప్రభుత్వమువారు చెప్పినదాని ననుసరించి యాభిప్రాయ యా యుపక్రమమున కాసమయచేయవలయునను నభిప్రాయమునుట్లునుగూడ నర్థముగా. నెట్లు మిక్కిలి వాదించినవారినాడ అలోచనలో సర్దుబాటు గానట్టి యభిప్రాయ భేదములు పొడవూపిప్రభుత్వము వారిచ్చు సమబాధుషీలచే ప్రజలలో నెక్కువభాగమునకు సంపత్తి కలగనిపక్షమున నప్పటికిని ప్రభుత్వమువారు నిల్లును ఆపి యుపక్రమము అంతమగువరకును మర జనాభిప్రాయ మంగీకరించు వరకును మరల చక్కని తేవందుటకును సిద్ధపడి యున్నాడు. సభివారి యెడల నుండు నుపక్రమము (శక్తిగారికి) అంగీకరింపబడినయెడల నిల్లు పక్షమునకు నోరెత్తుటకు లేదు. ప్రభుత్వమువారికిని నోరు కట్టువచ్చును. ప్రకటితము లయి యుండు నివేదిత ప్రజలను నభిప్రాయములను నెదురుచెప్పు వారు లేక నిలిచిపోవుచున్నది. తమయొక్క యు ప్రభుత్వము వారి యొక్కయు నుద్దేశము ఈ సందర్భసమయమున నిల్లుమిక్కిలియనున దోషమలేదని కాదు. దుర్భిప్రాయములను పోగొట్టు కలయు ననుట మాత్రమే. (శక్తిగారి) యుపక్రమము సాగిన యెడల నిల్లు తీవ్రముగ స్పష్టమునీతి ప్రేరేపకమి వచ్చును. తప్పనిప్రాయములనుబట్టియుటగానికీర్తికాభిప్రాయముల వ్యాపింపజేయుటగాని పొసగును. తప్పనిప్రాయముల పోగొట్టుటకును ప్రజల కీ నిల్లుమొక్క నిజస్వరూపమును బయలుపెట్టవలయునను నర్థము ప్రభుత్వమువారు ప్రజలకెట్లు దలచియుండుట. కావున ప్రభుత్వమువారు ఏమాత్రపు వివేకముతో నాలోచించినను నీ (శక్తిగారి) యుపక్రమము సంగీకరింప వీలులేదు.

ఎ. ఎస్. కృష్ణారావుగారు

ప్రభుత్వమువారి యుపక్రమ మంగీకరింపక పోవుట తమ కసంపత్తికరము. ఈ నిల్లుమొక్క మూలములను విమర్శము నాపునట్లేముతో శక్తిగారు ఈ నిల్లు ప్రజలమునకు వ్యతిరేకముగా నీ యుపక్రమమును చెప్పియున్నాడు. నిల్లుప్రజలకెట్టి బలపరచినతోడనే నిల్లుమూలములకుగల యుపక్రమము లన్నియుకెట్టి రీతలకీకరచ్చును. ఈ యుపక్రమమునకంటె నెక్కువ సకారణమైనది తమకు తోచియుండలేదు. భూస్వాముల నిల్లు నిబంధనలు మొత్తముమీద తమ స్వామ్యమునక కల్పితరేకములని మొగి చెప్పుచున్నాడు. ఈ నిల్లునుసరించి కాంపెన్సేషను హక్కులను మొత్తముగలవు. భూస్వాములందరూ మహారాజభక్తియై యాహ్వాని తమసర్వస్వమును ప్రభుత్వమువారి స్వాధీనముగ నుంచుచుండు నిసమయమున భూస్వాముల మనస్సునకు చురుక్కుమని తగులు కార్యములను ప్రభుత్వమువారు తలపెట్టుట కిది సవయమగునా? గవర్నరు గారు సంగతి సందర్భముల నాలోచించి విషయము తుస్పష్టచారింపవలసియున్నాడు. నిల్లు చర్చ మరియొక తరుణమునకు నుంచుచుంచవలసిలేదా యనుటనాలోచించవలసి యున్నాడు.

కె. రామయ్యగారు.

ప్రభుత్వమువారి పక్షమున బ్రజలెమియు శక్తిగారిప్రాయ భేదమగలవిషయము లేవియులేదని కార్మ్యగారు సమబాధుషీ నియంత్రులకుకొనినయెడల నిప్పుడే యా సభిలో నేయిచ్చి సంపత్తి పొందవచ్చును. అని నుడిచి తాము శక్తిగారి యుపక్రమమును బలపరచుట తెరింగించిరి.

వి. ఎస్. శర్మగారు.

ప్రభుత్వమునొచ్చిరి. ప్రజలలో కలిగియుండు తప్పనిప్రాయములను మాన్యుటకు కార్మ్యగారు ప్రయత్నించి సఫలమనోరథులగుదురనుట కల్ల. ఉత్తమ ప్రజానాయకులు నిల్లుమిక్కిలి యంత్రములను గాగ్రాహి పరిశీలించియున్నాడు. వారి యభిప్రాయమున నిల్లు భూస్వాముల స్వాతంత్ర్యములను విశేషముగా నిర్బంధించునట్టి యున్నది. అందుచేత నిసభిలోని నిల్లుమిక్కిలి ప్రజలెట్లుచుండునా నాభిప్రాయమునుబలపరచునోగాని ప్రభుత్వమునొచ్చిరి సంకల్పములను తొలగింపబాలము. యుపక్రమమొందగా నీ విషయము చర్చించువగాదని కార్మ్యగారుచెప్పిన కార్యక్రమమును సరించిన యెడల యుపక్రమమోల బలగుచుండగా ప్రజలు మరయొక్కవోటి నివేదయమున నాందోషపడదలసి యుండును. అట్టి యాం దోషమునే యుపక్రమమలయనుట యిప్పుటిమతము. ప్రభుత్వమువారుకనాకు మాటలతో నిల్లుమిక్కిలిచెప్పి సంకల్పమునకీ ప్రజలకు మార్గదర్శకము కాబాలదని నిష్పన్న గాచెప్పవచ్చును. ప్రజలు ప్రతినిబంధనను తాముగానే పరిశీలించగలరు. ఆపరీక్ష యుపక్రమమునజరుగరాదు

ఎ. జి. కార్మ్యగారు.

శక్తిగారు యుపక్రమమునైన చర్చము గింపునకు దచ్చుచు నిట్లునిరి. ఈ విల్లు కొంతభియమును కలగజేసియుండుట నిజము. ఉద్దేశము కోరములు కలిగియుండుటయు నిజము. అధ్యయమును ఆయుదేశ కోరములను ప్రభుత్వమువారు తీసివేయవలసింది. గౌరవనీయ సభ్యులు గవర్నరుమొట్టవారి నాయకత్వదలంబినో వానికు లన్నియు నట్లేయుండిపోవును. ఇప్పుడు నిల్లును ప్రజలకెట్లినే తెప్ప అందలి నిబంధనలన్నియు చక్కగా నర్థములుకావు. ఆ నిబంధనల యుపక్రమము పోగొట్టుటకే ప్రభుత్వమువారు దానిని సభిలో ప్రజలకెట్లెనెందిరి: నెట్లు కమిటీలో నాలోచించి ఆ నిబంధనలవై వచ్చిన విమర్శ సరియైనవోకాదో తెలిసి కొనుటకు ప్రజా ప్రతినిధులకు సమయమిచ్చునెంచిరి.

శక్తిగారి యుపక్రమమునై సమ్యక్ము కొనబడెను 2:30 ఉపక్రమమునను 19 గురు వ్యతిరేకముగను సమ్యక్ము లాసంగిరి.

ఉపక్రమమునకు రామానుజా చార్యులుగారును, రామచంద్రారావు గారును, శేతవెళ్లిగారును, రామఅయ్యంగారును శ్రీనివాస కాశ్యపగారును, నరసింహరాజుగారును, శేతవెళ్లిగారును, శ్రీనివాస గారును, శివమండుగారును, రామను వివాసంగారును, సోమసుందరము నెట్టియారగారును, డాక్టరు జై నలు అద్వైతగారును, చిదంబరనాథ మొదలియ్యారగారును, ముఖయలలెడ్డియార గారును. కె. ఆర్. వి. కృష్ణారావుగారును, ఎ. ఎస్. కృష్ణారావుగారును, గాంధీద్రనాయకుగారును, శర్మగారును, నరసింహయ్యగారును, అహమ్మదు కంటి మా రాజ్యయగారును, సర్. ప్రాన్సిసు సింగుగారును, శర్ హ్యూజ్ కేడరుగారును, మూరుపెడ్డుగారును, సమ్యక్ములిచ్చిరి. ఉపక్రమమునైరేకముగ సర్ హ్యూజ్ కేడరుగారును, కార్మ్యగారును, బలయవర్తగారును, దేవిప్పన గారును, రాజగోపాలాచార్యులుగారును, స్వరూప జనరలు బానరుసుగారును, కార్గారును, బజ్జేగారును, బాగిగారును, పిమ్మగారును, రాజ్యసుగారును, ప్రోదగారును, ముక్రేగారును, కలనల్ ఎల్లి గుగారును, శివస్వామి అయ్యగారును, అద్వైకల్ జనరలు గారును, స్వామికన్నపిళ్లగారును, ఛాన్సిసు గారును, సమ్యక్ములిచ్చిరి.

ప్రశ్నోత్తరములు.

ప్రశ్న. గౌ. వి. వి. నరసింహఅయ్యగారు:- ఛెన్నరాజు దాని పరిశ్రమలను విషయమును గూర్చి 28-9-1914వ మెయిలు పత్రికలో జి. ఎ. ఛేంబర్సుగారు ప్రకటించిన విషయమును గమనించితిరా? ఏమి చేయవలసింది?

ఉ. ఆవిషయమును పరిశీలించిమిగాని అందలి మూలముల నవలంబించ దలచలేదు.

ప్ర. నేరముచేసినవారి బిడ్డలకు విద్యకేర్ప పాఠశాలలు నీతాగరము, బేతల్పాడి, బొమ్మనిగొడ్డ, కమ్మపురము ప్రాంతములందేవనగలవా? వాని వివరము లేమి?

ఉ. “ఉన్నవి.”

పాఠశాలకు	బోధనీయులవిద్యలు	బోధకులవిద్యలు	బాలకు-బాలికలు	బాలకు-బాలికలు
నీతాగరము.	49	65	37	86
బేతల్పాడి.	125	150	15	11
కమ్మపురము.	40		20	
బొమ్మనిగొడ్డ.	42	80	39	19
కలిచేడు.	178	187		875
కాకలి.	67	57	60	56

వీరినలన బేతల్పాడి పుచ్చుకొనుటలేదు. రానురాను నిర్బంధము లేకుండనే యాబాలకుందరూ పాఠశాలలకు రాగలరు.

ప్ర. పరపతి సంఘములనుగూర్చి యిండియాదొరతనమువారేర్పరచిన సంఘమువారి రిపోర్టువచ్చువరకును దానిని విమర్శించువరకునూడ నిజహక్కు వినియోగ విషయమునను తెక్కులు రిపోర్టు విధించు విషయమునను కడపటి యుద్ధరవులను నిలిపియుంచెదరా?

ఉ. అట్లు నిలిపియుండుట యవసరమునో కాదో అలోచించవలయును.

ప్ర. న్యామకాశ్రమ కళింజాలా సంస్కరణమును గూర్చిన నెం 224 గె-15-3-14 జి. ఓరు ప్రార్థనగా అమలుజరిచెదరా?

ఉ. ప్రార్థనగా నులు బలపరచలేదు. నిర్వాహాభిధికారి రెండవ రిపోర్టుకార తెలుగుమాచుచున్నాము.

ప్ర. గెల్టిగాను 1884-న సంవత్సరము 4-5 శాసనముల గుర్తించు గూర్తు: పని నెంతలో ముగింతు? ముగిసిపలు ఎన్నికలలోని లంచములను తగ్గించు ప్రయత్నములను చేసెనా?

ఉ. గెల్టిగాను పని నెంతలో ముగింతు? తెలియదు. ఆ శాసనములు 1915-న సంవత్సరము సేలలో విమర్శించబడును. లంచముల నివారణవిషయములో చింతించుచున్నది.

ప్ర. విలేజ్ పంచాయితీల రిపోర్టు ఎప్పటికి సిద్ధమగును? (1) శాసన చర్య ఎన్నడు జరుగును?

ఉ. (1) 17-9-1914 మొదలగు 4 మాసములమాత్రమే రిపోర్టును గడువిజ్యుబడినది. (2) శాసనచర్య యెన్నడు జరుగునో తెలియదు.

ప్ర. త్రైమాసిక ప్రకటితములగు సివిల్ లిస్టులలో తాలూకా బోర్డులలోని గెల్టిగాను మొదలగు పేర్లుగూడ వివరింతురా?

ఉ. సాధ్యముకాదు.

ప్ర. (1) పశుపరిసంఖ్యలను పెంజుటలకుల చిక్కులను గమనించితిరా? (2) ఒక్కొక్క బ్యాంకికి 2 లక్షలకు మించకుండ బదులొసంగెదరా?

ఉ. (1) మాకాకాభాధికారి వ్రాయలేదుగాని మే మావిషయమును కొంత యెరుగుచుము. (2) కోరినసహాయము సాధ్యమని తోచదు.

గౌ. రావుబహద్రుల మోచర్ల రామచంద్రరావుగారు.

ప్ర. కాజులపై కింకను వరదభాధ కలుగుచున్న సంగతి నిజమేనా? అది యెన్న డెట్లు నివారణమగును?

ఉ. ఇది నిజమే. ఈసంగతి మే మిదివరకే పురపాలనా సంఘమువారికి తెలిపితిమి. వా రిట్లు చేసిన వాబాధ తగ్గునది. అయినను మురుగుకాలువ విషయమై కాసిటో యింజనీరుగారు విశ్లేషణలను చేయుచున్నారు.

ప్ర. (1) యుద్ధశాలలన వర్తక మొనవరకుచెడినది? (2) కాలివాండ్రు కెంతవరకు బాధకలిగినది?

ఉ. (1) ఈక్రింది లెక్కలవలన తెలియును.

(ఎ) మొత్తమునకు టన్నులు (చెన్న పురి రేవునకు వచ్చినది. 1913-1914 ఆగస్టు 151520-92886 టన్నులు. సెప్టెంబరు 108886-42884 టన్నులు. అక్టోబరు 156418-88415 టన్నులు.

(బి) ఒగుమతులు (విదేశమునుండి చెన్న పురికి వచ్చినవలకుల విలువ. రూపాయలు 1913-1914 సెప్టెంబరు 13569868—6918552 టన్నులు. అక్టోబరు 18460542 824549 టన్నులు.

(సి) ఎగుమతులు (చెన్న పురినుండి విదేశములకు బోవునవల విలువ) రూపాయలు 1913-1914 సెప్టెంబరు 16246155 4217927 టన్నులు. అక్టోబరు 21116698—11127421 టన్నులు.

యుద్ధమారంభమై నప్పటినుండియు వచ్చు నవరకులను ఎగుమతి దిగుమతుల విలువయునుగూడ తగ్గిపోయినది. ఎటులైన ఆక్టోబరు నెలలో కొద్దిగా బాగుగనున్నది. ప్రస్తుత విా సముద్రములలో తక్కువక లేవియును లేవుగాన ముందు బాగుగా నుండవచ్చును.

(2) ఎగుమతులు తగ్గిపోవుటచే మాలివాండ్రు క్రింత ఇబ్బంది కలిగియుండును. ముఖ్యముగ పగ్గములు, వేరుశనగ వ్యాపారములకు చాల నష్టముకలిగినది. పగ్గములకును కొబ్బరికిని కొబ్బరినూనెకును వి దు ద ల తగ్గిపోవుటచే చాలనష్టము కలిగినదిగాని క్రమముగా కొలుకొనవచ్చును. వీనివలన పశులు లేవండ బోయినవారికి పనులు కల్పించుటకు డి. పి. డబ్బూర్ తాలూకా జిల్లా బోర్డులవారు కోరబడిరి. ప్రతిభర మందగించినది గాని ముందు సంవత్సరమువరకును నిలవయొందగును. ముందుపంట కొంతయాలస్యము కాకపోదు. వేరుశనగను గూర్చి విదేశములలోను స్వదేశములలోను వేరుశనగనూనె నమ్ముటకు తగిన యెర్పాటులను గూర్చి యిండియా మంత్రిగారికి వ్రాసి యున్నాము. పరిశ్రామిక కాభాధికారిగూడ ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. బంగారు సరిగయును రంగులును రాకుండుటచే నేటిపనివాండ్రుకుండ నష్టముకలిగినది. నేతపట్టల విదు దలకూడ తగ్గినదని తెలియుచున్నది. ఇందులకు ప్రయత్నములు చేయుచున్నామి. మరికొన్ని పరిశ్రమలకుగూడ కొంత భంగము కలిగియుండునుగాని యవియంత ముఖ్యములు కావు.

గౌ. కే. ఆర్. వి. కృష్ణారావుగారు

ప్ర. (ఏ) 1914 న సంవత్సరమున మాన్యురొజులలో గోదావరి యాస్త్రిను డివిజనులలోను దక్షిణోత్తర డివిజనులకధికారులుగానున్న అసిస్టెంటు యింజనీరులనుబదలాయించి వారి స్థానమున సుబడివిజనులు ఆఫీసులను నియమించినది నిజమేనా? ఇట్లు చేయుట 12-11-1913 న గౌ. క్లార్కుగారునుడివిన విషయమునకు వ్యతిరేకముకాదా? (బి) అట్టివ్యతిరేకమగు పని

నింతవ్వలలో ఏలచేయవలసి వచ్చినది? (సి) గోదావరిజిల్లాసంఖ్యను వారు 141 146 రుక్మోడి.పి.డబ్బూర్.డివార్డు మెంటు 23-7-14 5-8-14 జాయంటు పెర్రటరీగానికి పంపిన రెండువిజ్ఞాపనములను గూర్చి జరుపబడవలసిన కొన్ని పనులు పూర్తియగువరకును వి. ఆ యాగ్నోరె అయ్యురుగానిని యల్. వెంకటకృష్ణ అయ్యరుగానిని ఉత్తరదక్షిణ డివిజనుల యధికారులుగా నుండుట కేమిచేయబడినది?

ఉ. ప్రశ్న సరిగనుండలేదు. అసిస్టెంటు యింజనీరులలో ఒకరు ఊడ్చులుముగిసిన రైలువారసు మరెొకరు ఊడ్చులిక ముగియుననగును బదలాయంపబడిరి వారిలో కొకరు మరెొక డెబ్బాకును ఒకరు యింజనీరుగు కాలేజీని బదలాయంపబడిరి. ఒకరిస్థానమున ననుభవనీయులగు మిలటరీ సబుయింజనీరును మరెొకరి స్థానమున మరెొకరు అసిస్టెంటు యింజనీరును నియమించబడిరి. ఈ అసిస్టెంటు యింజనీరుగారు మరల బదలాయంపబడిరి. అతనికి త గిన వా వి ని మ రి యొ క ని నియమించుటకు నూపరింపెండింగుయింజనీరుగారు కోరబడిరి. ఈబదలాయంపు లనవచ్చునుటచే జిల్లాసంఘమువారి యచ్చ ప్రకార మాచరింపబడినది. ఈవిషయమును దొరత ననువారుగూడ శ్రద్ధతోనే చూచుచున్నారు.

ప్ర. భద్రాచలమునాగూరు తాలూకాలలో ఫారెస్టు రేంజరు లకును ఆవురుగోదావరితాలూకాలో డిస్ట్రిక్టు ఫారెస్టు ఆఫీసురు గారికిని యయ్యబడినదీలిని భద్రాచలము నాగూరుతాలూకా తహసీలుదారులకుగూడ పదవలొసంగెదరా?

ఉ. పరిపాలనమున కవసరమని కలెక్టరుగారు వ్రాసినచో మాకిచ్చుట కభ్యంతర మేమియులేదు.

ప్ర. పామిలేరు నీతపల్లివాగు ప్రాంతములను పరిశీలించుటకు ప్రయత్నములు జరుపబడినవిమా?

ఉ. వారినిగూర్చి విమర్శించిన యుద్వ్యోగుల రిపోర్టులను చదివితిమి; లాభప్రదములని తోచనందున మిడియేమియును చర్య జరుప దలపలేదు.

ప్ర. తాలూకాబోర్డులకు సభ్యులనెన్న కొన చట్టముల నవరణనుగూర్చి దొరతనమువారేమి చేయనిక్కయించి?

ఉ. అవసరజలను దొరతనము వారంగిరింపలేదు.

ప్ర. కృష్ణా గోదావరిజిల్లాలలో మురుగుకాలువలు తగినన్ని లేవనియును కొలైరునరస్సుయొక్క నీటిదారులను వెళుపు చేయవలెననియు విన్నపంబుచేసిన విషయ మేమిచేయబడినది?

ఉ. ప్రస్తుతమేమియు చేయదలచలేదు. 18-11-06 ననియ్యబడిన సమాధానమును చూడవగును.

ప్ర. (ఏ) కృష్ణవరదలవలన 1912లో ఏడు కష్టమెంత? (బి) వరదలవలన కష్టపడిన లాకుకాల్వలగటు మొదలగు వాని మరాయత్తు నిమిత్తమెంతసామ్యుడగు బడినది?

ఉ. (ఏ) తగిన సమజాయిషి యయ్యి సాధ్యముకాదు. 1912లో రివిన్యూవ్ల మేమియునులేదని కృష్ణాకలెక్టరుగారును, కొద్దివందలమాత్రమే కష్టమని గుంటూరు కలెక్టరుగారును వ్రాసియున్నారు.

(బి) ఎంతసామ్యు యయ్యబడినదియు ఖర్చుకెట్టబడినది యును దొరతనమువారి కింకను తెలియలేదు.

మహమ్మదు లిందిమరకార్దుగారు.

ప్ర. I (ఎ) 1914లో పోలీసుయొనెక్టరులలో మహమ్మదీయులెందరున్నారు. ఏ. ఏ తరగతిలో నెందరున్నారు. (బి) 1911 లో నీసంఖ్య లెలులున్నవి? (సి) ఇనెక్సెక్టరులపనికి అర్హులగు మహమ్మదీయు సబుఇనెక్టరులెందరుగలరు? (డి) ఇనెక్సెక్టరులపని కర్తవ్యగుటకుగాను ఆపరీక్షలకు వెళ్లగోరిన మహమ్మదీయు సూఇనెక్సెక్టరుల నెందరిని 1913-14 సంవత్సరములలోపోలీసుఇనెక్సెక్టరు ఇనరలుగారువెళ్లకుండచేసిరి? (ఇ) ఆనవత్సరమే ఆపరీక్షకు వెళ్లినవారిలో సబుఇనెక్టరులెందరు? (II) పోలీసు నెడ్వయర్వ్యగములలో న్యాయముగ నుండదగినంతమందిని మహమ్మదీయు: డి. డి. గౌ. మ లొంగగచించుటకు దొరతనమువారు ఏల చేయ నొసంగెదరా

ఉ. 1-వ ప్రశ్న కింతవరకు సమాధానము. ఇనెక్సెక్టరులెందరుగలరు: మహమ్మదీయులసంఖ్య.

	1914—1914
I	1—2
II	16—4
III	12—7
IV	14—10
	మొత్తము 43—28

1904 లో మొత్తము ఇనెక్సెక్టరులు 288 గురు. 1914 లో 292 ను గలరు. (సి) ఏమగును (డి-ఇ) 1912 లో క్రిమినలు లో వరు ప రీక్ష చేసుటకు 2 రు హైందవ సబుఇనెక్టరుల కనుమతి యొసగబడినది. 1914 లో 8 గురు మహమ్మదీయు సబుఇనెక్టరులను పరీక్షకు పంపవచ్చునని నూపరింపెండింటు నిఫాయత్తేసిరి వారిలో 3 గిరికిమాత్రమే యనుమతి యయ్యబడినది. 5 గురి కియ్యబడలేదు. హిందువులలో నీ సంఖ్యలు 89-20-69 గా నున్నవి. (2) జనసంఖ్యను బట్టి మహమ్మదీయులకు న్యాయముగ నియ్యబడవలసిన వానికంటె పెక్కువగానే యనెక్సెక్టరులను నియ్యబడినది.

ప్ర. (ఏ) మహమ్మదీయు బాలికా విద్యయును విషయమున 14-7-14 న నిండియున పేట్రియంటు పత్రికలో వ్రాయబడిన వ్యాసమును తిలకించితిరా? (బి) వనోమ్మరు మహమ్మదీయు బాలికా సాతకాలలోని బాలికలు 28-8-1914 న ప్రాధానచేయుచుండగ ప్రధానోపాధ్యాయుని వారి ప్రాధానతంత్రాయము కలిగించినదని. దొరతనమువారికి వారువిన్నవించిన విషయము సత్యమగునా? (సి) సత్యమగు నేని మత ప్రాధానత కింతరాయమును కలిగించిన ప్రధానోపాధ్యాయుని విషయమున నేమిచర్య జరుపబడినది?

ఉ. (ఏ) దొరతనమువారిప్పు డావ్యాసముచూచిరి. (బి) వచ్చినది. (సి) అవిషయమున విద్యాకాభాధికారి గారికి వ్రాయబడినది.

ప్ర. నాగపట్నముయ్యనిసిపలు ఎన్ని కలలోలంచముల దురాచారమధికముగ నున్నదని తంజావూరు కలెక్టరుగారు వ్రాసిన విషయముగగూర్చి ఏమిచేయ నిశ్చయంపబడినది?

ఉ. సర్వసాధారణముగ నన్ని ఎన్ని కలలోను లంచ గొండి తనమును నిలుపుజేయుటకు శాసన మొనరింపవలయునని దొరతనమువారు ప్రయత్నించుచున్నారు.

ప్ర. లోకలబోర్డులలో మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేక స్థానములను ఎన్ని కల నిమిత్తమేగ్గురుకుటనుగూర్చి ఇండియా దొరతనమువారు తమ యభిప్రాయమును తెలిపియున్నారా?

ఉ. ఇంకను తెజుపలేదు.

ప్ర. మహమ్మదీయు బాలురకు అర్థజీతమును పుచ్చుకొను విషయమున నేమి చర్యచేయదలచిరి? ఇతరులవలన కేర్పరుపబడిన పాఠశాలలలోను కళాశాలలలోను పూర్తి జీతములింకను పుచ్చుకొనుచున్నారని దొరతనము వారు గురునా?

ఉ. జేయదగిన దేమియు లేనందున ఇతరుల కేర్పరచిన విద్యాస్థానములలో జీతముల ఏర్పాటు విద్యాస్థానాధికారుల యచిత్తజ్ఞతకే వదలివేయబడినది.

ప్ర. పరివాండ్రును యంత్రముల నడుపువారును చాల ఖండి యవసరముగ నున్నారని ముక కర్తాగారములలోను జిల్లాలలోనుగూడ నవసరము; కలిగియున్నది గావున ను చేలిపనులను నేర్పుపాఠశాల ఏకదానిని నాగపట్టణమున కేర్పరచెదరా?

ఉ. ప్రస్తుతమున మధురలో నొకపరిశ్రామిక విద్యాశాల యున్నది. దీనినికృష్ణి చేయువిషయమును దొరతనమువారు ఆహించించిరి. దీనికొరకు కట్టడములకట్టంపబడుచున్నవి అది పూర్తయిన నెయింటు ప్రాస్థాన సేవియున్న పరిశ్రామికపాఠశాలనుగూడ దొరతనము వారకృష్ణి నొందింప గోరుచున్నారు. కాన ప్రస్తుతము దక్షిణజిల్లాలో క్రొత్తపరిశ్రామిక విద్యాలముల నేర్పరప దలంపలేదు. మధురలోను తంజావూరులోను గల పాఠశాలలు నాగపట్టణము వారికే గూడ నుపయోగపడును.

గౌ. వి. కున్న రామయ గాయనారుగారు.

ప్ర. (ఏ) వీరవాండ్రును మధ్యతరగతులలో క్రింద తరగతి వారికిని కలయు భోజనసామగ్రిల ధరలు యుద్ధమువలన చాల పెరిగినది నిజమేనా? (బి) నిజమైనచో ధర లెంతవరకు పెరిగినది? ఇట్టి, తినుబండారునరకుల ధరలు హెచ్చుటవలన కలిగిన కష్టనిష్ఠులములను తగ్గించుటకేమి ఏర్పాటుచేయదలచిరి?

ఉ. దొరతనమువారు కల్పించుకొనుట యవసరమగు సంత వరకు ధరలు పెరిగినట్లు తెలియకాలేదు. ముఖ్యముగ పదార్థములధరలు ఆగస్టు నెలమొదలు పెరుగలేదు. కొంతవరకు మందగించియున్నవి. గతవత్సరమునకన్న చాల తక్కువగా నున్నవి. ఇంకను మందమగుట్లున్నవి. యుద్ధ మారంభమైన పిమ్మట రాజధానిలోని కొన్ని భాగములలో లెల్లము నకును మాంసమునకును ధరలు పెరిగినవి. వేరులప

మూలములను పేరుపేరు విధములుగా నమదినమును మారుచుండుటలన నెంత తెలిసిదియును తెలుప సాధ్యముగాదు. ప్రతిధర్మ చాల మందమైనదిగాన బట్టి ధర్మము తెలిసినట్లు కనకాశములేదు.

ప్ర:— బర్మా మొదలగు నిత్యప్రవేశములనుండి ధాన్యమును విద్యుమును ఈ దేశమునకు దిగుమతి చేయబడుటకు యధ్యక్షులను నభ్యంతరము కలుగుట నిజమేనా? వానిలను నష్టమెంతవఱకు కలిగినది?

ఉ:— ఆ వివర నిక్రింద నుదహరింప బడినది. నెలలను అక్టోబరు నెలలు హంద్రులు వేల్పు

	1912	1913	1914
బర్మా.	77096	450820	194195
ఇతర ప్రదేశములు.	430624	9.139	9963

(హంద్రులు వేలన 112 పౌనులు; 1½ హంద్రులు 1 కాంట్రాబ్టానుగును).

ప్ర: (1) యధ్యక్షులను మలబారు దక్షిణకన్నడము జిల్లాలలో పూల పట్టుముకిలిగినది దొరతనము వారికి తెలియునా? (2) తన్ను వారణమున కేమిచేయబడినది? (3) పరిగల్గించు నిమిత్తముకూర్చి కాలవను లోతుత్రవ్వించుట నిజమేనా? త్రవ్వించబడినచో దానితో పాటిసుల్తానతో కాలవనుగూడ లోతుగా త్రవ్వించురా? (4) ఇంక నీ నిమిత్తము ఆరెండు జిల్లాలలోను పంటకాల్వలు త్రవ్వట మొదలగు పనుల కనకాశముకలదేమో పునర్భవించురా?

ఉ: (1) ఆ జిల్లాలలో జనసంకటమధికముగ నున్నదో తెలియకలేదుగాని కొందరికి పనిపాటలు పోయినదని తెలియుచున్నది. (2) అందులకు వారికి పరిగల్గించుటకు కొన్ని యవసరములగుపనులు చేయబడు డి. పి. డబ్ల్యూ. వారికి, లోకల్ బోర్డులవారికిని వ్రాయబడినది. (3) కూర్చుంటున్న కొన్ని చోట్ల త్రవ్వించబడినది. సుల్తానతోడు కాలవను త్రవ్వనక్కర లేదని తెలియకదా.

(4) ఇంక కేమైన పనులు చేయబడ దగినవి కలదేమో పరిశీలించబడును.

ప్ర: (1) చెన్నపట్టణమున కలరా వ్యాధిండుట కేమికారణము?

(2) ఎంత రెండునల నిప్పటికి చనిపోయిరి?

(3) దాని నివారణమున కే ప్రయత్నములు చేయబడెను?

(4) ప్రతి సం॥మున కడపటి యధ్య సం॥మున మొదటి 8 నెలలలోను ఈ పట్టణమున నీరోగము వ్యాధించుచుండుట నిజమేనా? ఏమికారణము?

ఉ: (1) కారణమునుపైయున్న తెలియదుగాని యితరచోట్ల నుండిచ్చిన వారాలోగమున వ్యాపింపజేయుటయొక కారణము. (2) 15 వ ఆగష్టు మొదలు 7 వ నవంబరువరకును 2110 మందికి వ్యాధి తగిలి 1557 మందిచచ్చిరి. (3) మామూలు పాఠశాలలో కాఖోద్యోగులకుతోడగా 9 మంది యనెక్కుగులును 47 రు పరిజనులను కలరానిమిత్తమే పోషించబడిరి. వీరిపనులనుచేసిరి (1) రోగముతగిలిన వారిని ప్రత్యేకించుట (2) రోగ వ్యాప్తినిరోధకావధులను రోగచికిత్సావధులను నొనగొట్టుట (3) మంచినీళ్ళు దొరకినచోట పశువుభోదకమును పీపాల కొనిపోయి యుచ్చుట (4) అగడ్తలను పశువులముగానుంచుట విక్రయించుట పవార్థములతో భోజనయోగ్యములుగాని చేపలను పగ్గాలులను పింపజేయుట 5. ఈ వ్యాధినిరోధకచోట్ల నురుగుదొడ్లకు చెత్తవేల్పులను తూములను ఇండ్లను శ్రమింపవోగ కావధ ప్రకారమున శుభ్రపరచుట (6) చెత్త తగులుబెట్టుట మొదలగుపనులను చేయించుటకు పర్యవేక్షణ బడిరి. (7) జ్యూలై నెలనెంబరు నెలల మధ్య తరువాత నీ వ్యాధి కనబడుచుండును. కారణము మాత్రము స్పష్టముగ చెప్ప సాధ్యముకాదు.

ప్ర: (1) విశ్వవిద్యాలయమునకు డెల్లొల నెన్నకొను స్వాగత్యముగల గ్రాహ్యులెందురు (2) వారిలో బ్రాహ్మణులెందరు. బ్రాహ్మణేతరులగు హైందవులెందరు. ఇతర తెగలవారెందరు. (3) గత పరిసంవత్సరములలోను ఎన్నుకొనబడిన డెల్లొలెంతవంద (4) వారిలో బ్రాహ్మణులెందరు బ్రాహ్మణేతరులగు హిందువులెందరు ఇతర తెగలవారెందరు.

ఉ: ఈ విషయముతయను విశ్వవిద్యాలయము వారి కాలంపలలో మాత్రము 1913 కాలందనుకు నుగించిపట్టుములనుపొందెను 650 మంది. వారిలో 400 బ్రాహ్మణులు. బ్రాహ్మణులు 1 హైందవులు. 124 ఇతర తెగలవారు 74 గురు ఎన్నుకొనబడినవి. మిగిలిన ప్రాధింపించి. ఇ.టి. 12 వారు డెల్లొలెన్నకొనబడి 11 గురు బ్రాహ్మణులు 1 హైందవులు 124 ఇతర తెగలవారు హిందువులు.

ప్ర: (1) డిండింగు పాలపూట రైలును వేయుచుండును దానికి ధనసహాయ మొనగొనుటకుగూర్చి మలబారు జిల్లాబోర్డు వారికి తెలియవలసినదేనా? (2) వారుగూర్చి భాగస్వాములగుచుకేమో కనుగొనబడెనా? (3) ఇతర జిల్లాలలో జిల్లాబోర్డుల వారికిపనులు చేయుచుండగా మలబారు జిల్లాబోర్డువారేల చేయుటకు కోరబడలేదా.

ఉ: మేము ఆ బోర్డువారి నడుగలేదుగాని కోయంబత్తూరు బోర్డువారు విషయమున మలబారుమధుర బోర్డులవారిని 1912 మార్చిలోనడిగిన విషయమును మేమెరుగుదుము. ప్రస్తుతము వారు ధనసహాయముచేసి దానిని స్వయముగ నారంభింపబోదానిని కొనసాగించ నెట్టివిత్పాటు చేసిననుగూడ మాకంగీకారమేయని మలబారుబోర్డువారు నెల 15 రు 4-5-1912 న తిర్యగించిరి. మదరాసు జిల్లాబోర్డుల యినుపదారి సంఘమువారిచే నాపరి నెరవేర్పించు విషయమును వారు చర్చించుమనిరి మలబారులో రైలువేసెను నందున దానికి ధనసహాయము చేయలేదు. సోలండియనుబ్రాంచి రైల్వేకంపెనీవారు వెల్లిబడి వెల్లుపనిచేయుచుండుట మాకేమియు నభ్యంతరము. లేదనికూడ వారునడిగిరి. ఈ పనులకు పన్నులు చేయుటకును పనులారంభించుటకును గూడ నిగతరమును కార్యనిరూపణ భారమును దొరతనము వారు బోర్డులకే యిచ్చుచున్నారు. ఈ బోర్డువారు తమ యభిప్రాయమును నెం. డి 480 యల్. యచ్. రు 10-5-1912 ఉత్తరమునకు దొరతనము వారికింపించిరి.

ఆనరబుల్ కే. రామ. అయ్యంగారు.

ప్రశ్న:— (1) 1911-సం॥ అక్టోబరు 27-న తారీఖున ప్రకటించిన జి. ఓ. ప్రకారము గవర్నరు మెంటు వారు జీకాలు చేయుచు విషయములలో చేయదలచినప్పటిని రాజధానికంతయు నర్జించునట్లు చేయదలచినారా?

(2) అట్లగు పక్షమున ఈపని ఎప్పుడు అమలులోనికి వచ్చును?

(3) ఆ పనిని తెంటనే ప్రారంభించినను ప్రారంభించక పోయినను 1903-సం॥ డిసెంబరు 7-న తారీఖున ప్రకటించిన 1558 యల్. నంబరు గల జి. ఓ. ననుసరించి ఆలస్యము చేయకుండ, వాక్సినేషన్ డిప్యూటీ ఇన్ ఛేజ్ టర్ల జీతములను అభివృద్ధి చేయుచునా?

జవాబు:— రాజధాని అంతటను జీకాలుచేయుచు ఏర్పాటును గవర్నరు మెంటువారు ప్రస్తుతము మానేసినారు. చక్కగ తగ్గిదైన వాక్సినేటర్లను, డిప్యూటీ ఇన్ ఛేజ్ టర్లను ఎక్కువ జీతములు ఇచ్చి ఏర్పరచు విషయములో సలహాలు ఇయ్యాలనీనదని గవర్నరు మెంటువారు జిల్లాబోర్డులను కోరినారు. వారిసలహాకొరకు ఎదురుచూచుచున్నాను.

ప్రశ్న:— (1) 1918 సం॥ ఆగష్టు 5 న తారీఖున ప్రచురించిన 1288 యల్. నంబరు జి. ఓ.లో శానిటరీ ఇన్ ఛేజ్ టర్లను ఏర్పరచదలచినట్లు ప్రకటించబడినది. ప్రకటించిన ప్రకారము ఏర్పరచినారా? ఏర్పరచినచోతమున ఏతారీఖునండి ఏర్పరచినారు?

(2) ఈ ఇన్ ఛేజ్ టర్లచేత ఏవిధముగపని చేయించుచున్నారు. ఒక్కొక్కరికి ఎన్నెన్ని గ్రామములు ఏర్పరచబడినవి. సబ్ డివిజనులు ఏకైక ఏర్పరచినారా?

(3) శానిటరీ ఆఫీసర్ల సాహాయ్యమునకుగాను శానిటరీ ఇన్ ఛేజ్ టర్లను తగ్గిదైన జవాబులను కొద్దిమంది ఏర్పరచెదరా? మిగిలిన జవాబులను అనవసరము కలిగినప్పుడు తెంపారీగా ఏర్పరచవచ్చునా?

జవాబు:— (1) కొంతమంది ఇన్ ఛేజ్ టర్లు, 1914 సం॥ మార్చి 24 న తారీఖునను, కొంతమంది ఏ.పి.యల్ 1 వ తారీఖునను పరిష్కారించినారు. (2) వీరు చేయుపనిగూర్చి 1913 సం॥ జనవరి 8 వ తారీఖున ప్రకటించిన 22 యల్. నంబరు జి. ఓ.లోను, 1918 సం॥ ఆగష్టు 5 న తారీఖున ప్రకటించిన 1288 యల్. నంబరు జి. ఓ.లోను, 1914 సం॥ జనవరి 8 వ తారీఖున ప్రకటించిన 55 యల్. నంబరు జి. ఓ.లోను తెలుపబడినది. (3) తగ్గిదైన జవాబులను ఏర్పరచు విషయమును కొగననుచు వారు అంగీకరించలేదు. ఆ విషయమును తిరిగి ఆలోచింపదలచలేదు.

ప్ర: జి. ఓ. పక్షంలో కృతార్థులైనవారిని తొలుదొలుతనే అప్పర్ సర్వాడ్ కిట్టుగ నేమించి, వారు నేమింపబడనపుడా ముగ్యోపు హోదాలో నున్నవారికన్న నెక్కువగా నాధిక్యమునొనగబడి, వారికన్న ముందగానే ప్రాయోగ్యములకు నేమింపబడుచున్నారనట నిక్కమా? వారు సబ్ ఇన్ జనీరు, ఇన్ జనీరు హోదాలను నేమింపబడునపుడు గూడ వారి కట్టిగాధ్యోగి యొగబడుచున్నారా? బి. ఈల కని యొ: ప్రాతియేర్పాటుచేసి. ఆ సమయంలో వారి కని సబ్ అసిస్టెంటు ఇన్ జనీరుగారిని స్థానముల కొన్ని ప్రత్యేకించి యుంచుటకు దొరతనమువారు ప్రయత్నించురా?

ఉ: బి. ఈ. పక్షంలోను, ఇంజనీరుగూర్చి ప్రస్తుతమునా కృతార్థులైనవారికి, తొలుదొలుత నేవోగమిచ్చుటలో, తాత్కాలికముగు సిబ్బందిలోగాని, కార్యక్రమగు సిబ్బందిలోగాని గల అప్పర్ సర్వాడ్ నేటులకన్న నెక్కువగా అధికృత యొగగబడుచున్నది వాస్తవమే. కావున, మొదటికి దృఢీకరించినది సిబ్బందిలో ఉద్యోగ మియ్యబడెన. కృతార్థులైనవారిలో తక్కినవారు ఉద్యోగమునకు దరఖాస్తు వెల్లుకొనునపుడు, వారు తత్కాలమునకు నందరూపాయల జీతముతో అప్పర్ సర్వాడ్ కేటుగ నేమింపబడెదరు కొంతకాల మందులో వారికి అనుభవ మేర్పడిన పిమ్మట వారివారి సామర్థ్యమునుబట్టి, యేటా ఇద్దరు, ఆ ఆనరమునకు తగినట్లు, మొదటిగ్రేడు ఓవర్సీయలుగానో, రెండవ గ్రేడునూపరైజర్లుగానో నేమింపబడుదురు. సబ్ ఇన్ జనీరు, ఇన్ జనీరు హోదాల విషయముగ వారి కట్టి యాధికృత నొసగుట లేదు. ఆనరము మెంబరుగారు నూచించిన పద్ధతిననుకూలముగనున్నట్లుగవర్నరు మెంటువారికితోచవచ్చుది.

ప్ర: లోగడి ఫిబ్రవరి 13 న తేదిన దొరతనమువారు తమ 145వ నెంబరు ఉత్తర్వును ప్రకటించిన పిమ్మటగూడ సివిల్ అసిస్టెంటు సర్జన్లు సర్జన్ జనరలుగారిచే నేమింపబడుచున్నారా? అటుల జరుగుచున్నయెడల, ఆపద్ధతిన తొలగించి, యితర యలాకాలలో ప్రావిజ్ మియలు గెజెట్లో అఫిసరులను వలె, పీరియడ్ తామే నేరుగ నేమించు, పద్ధతిన దొరతనమువారేర్పాటు చేయుదురా?

ఉ: ఆవును, సర్జన్ జనరలుగారే నేమించుచున్నారు. ఈ విషయ మిగత నాలోచింపబడును.

ప్ర: ఇప్పుడాలోచనలోనుండు సమాఖ్య సందగ్ధమున, ఇప్పటికంటె నెక్కువ ప్రారంభ చేతనముతో సివిల్ అసిస్టెంటు సర్జన్లను నేమించుటకు దొరతనమువారేర్పాటు చేయుదురా?

ఉ: సివిల్ అసిస్టెంటు సర్జన్లను జీతమును వాచ్చించు విషయ మాలోచనయందు నున్నది గాని, తొలుదొలుతనే యెక్కువ జీత మొనగబడ వలయునను నూచన ఆలోచనయందు లేదు.

గౌ. పి. కేశవస్వామిగారు.

ప్ర: అరణ్య పరిపాలన కిప్పటికి కొన్ని పంచాయతీసభ తగ్గడియున్నవి, అవి యెచ్చుబెచ్చుట నున్నా? ఇంక నాన్ని యెచ్చుబెచ్చుటలో స్థాపించబడుటకు పస్తావనల జరుగుచున్నవి, రైతులకొరతలు సన్నగిలుటకు కమిటీవారు నూచించిన యాపద్ధతిననుకూలమికి తెచ్చుటకు తగిన స్థలములను నిర్ణయించి, రథలనేర్పరచి. వారికార్య నిర్వహణమునకు మార్గమును చూపుమి త్ర మొకయొక్క గ్రామనిర్వహణమువారుగిల్ల యింతురా? కృష్ణ, నెల్లూరు, చెంగల్పట్టు, ఉత్తరచేలూరు, దక్షిణనెలము, తిరుచూపల్లి, తంజావూరు, మధ్యకోయంబత్తూరు, ఈ యెని మిదిజిల్లాలలో పంచాయతీసభల నేర్పాటుచేయుటకు బోర్డు వారు తొలుదొలుత నుత్తరచేలూరు, కాని తదనంతరము, తమతమ జిల్లాలలో నెచ్చుబెచ్చుట నిర్వహణల నేర్పరచుటకు సంకల్పములు అనుకూలముగ నున్నచో యెట్టి నూచనల నందిచ్చుటకుకొందరు కలెక్టరులు కోరబడిరి. ఇప్పుడాలోచనలో నెన్నెన్ని పంచాయతీ సభలు గలవో, యెచ్చుట నుంచుటకు ప్రయత్నించుచున్నారో యాక్రింద వివరింపబడియున్నది.

ఈ జాబితా యేర్పడిన ఇకనుంచుటకు నూచింపబడుచున్నది

జిల్లా	ఈ జాబితా యేర్పడిన సభల సంఖ్య	ఇకనుంచుటకు నూచింపబడుచున్న సంఖ్య
కృష్ణ	18	...
అనంతపురం	3	...
నెల్లూరు	1	1
చెంగల్పట్టు	8	...
మధ్యకోయంబత్తూరు	14	...
దక్షిణకోయంబత్తూరు	...	1
దక్షిణచేలూరు	...	6
తిరుచూపల్లి	...	1
తంజావూరు	...	1
మొత్తము	39	10

ఒక ఉద్యోగము నేమించువిషయము యొగబడుచు నలహాను గవర్నరు మెంటు వారు గాలోచి చెదరు.

ప్ర: మదరాసు విషయమై సేను క్రికెట్ గాని గాని మదరాసు దొరతనమువారు మాచింగ్ వికెట్ కాలమును క్షేత్రమును నిర్ణయము నీ గాజధాని. దానిలోనిక నచ్చి పడవపేజి చూడుము.

ఆంధ్రపత్రిక.

1914 వ సం॥ నవంబరు నెల 23వ తేది

సోమవారము.

ఉత్తరసర్కారుల యభ్యుదయ సంఘము.

గత శతాబ్దమున చెన్నపురియందలి విప్లవ రియా పురమందిరమున నుత్తరసర్కారుల యభ్యుదయ సంఘపు వ్యాకోతనము జయప్రదముగ జరుపబడినది. సభాభవన మత్తుత్సాహ పరాయణులైన సభ్యులతో నిండినది. దేశోపకార పరాయణులైన యాంధ్రమహాజనులు సభ నలంకరించిరి. శాసననిర్మాణ సభాసభ్యులును, సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులును, నితర మహాజనులును సభకు విచ్చేసిరి. సుప్రసిద్ధ నాయకవంశజులును శారవసీయులును నగు రావభద్ర నాయకుగారు సభాధ్యక్షతన వహించిరి. సభాధ్యక్షులు ప్రాచీనాంధ్రుల వైభవమును, సాహసభ్యులను జ్ఞాపించిరి. రామభద్ర నాయకుగారు వాస్తవ మాండ్రేతర దేశమయినను వారికిగల యాంధ్రాభిమానమున కాంధ్రులు కృతజ్ఞులు. రావుసాహెబు గంటి వె కట్రామయ్య పంతులుగారు సామ్రాజ్యా శీర్వాదమును గంభీర భావముతో నుపాదించిరి. పేరి నారాయణ మూర్తి పంతులుగారు మాతృ దేశాభ్యుదయమును గూర్చి యుపన్యసించుచు నిరుపదేంద్రుల నాంధ్రదేశమునం దత్యంతమైన యభివృద్ధి వృక్షమైన దనియును, నాంధ్రులు నిరాశను జెందవలసిన యవసరము లేదనియును, నితరప్రాంత వాసులవలె సోల వ్యవహారములందును సభివృద్ధిని జెందుచున్నారనియును మాతృదేశాభ్యుదయమును వ్యవహరించిరి. సభాధ్యక్షులు గా. నరసింహశర్మ శర్మగారు పరీక్షించు గృతార్థులైన విద్యార్థులకు స్వాతంత్ర్య నాసంగుచు మాతృదేశా రాధనము విద్యావంతులు నిర్వహించవలసిన యుత్తమ ధర్మమని బోధించిరి. బి. ఎల్. పరీక్షయందు మొదటివారుగను తీర్గులును లక్ష్యాశాస్త్రీగాని, గణితశాస్త్రమునందు ఎమ్. ఏ. పరీక్షయందు మొదటి వారుగను తీర్గులయిన శొంతి పురుషోత్తం పంతులుగారిని, బి. ఎమ్. ఎస్. పరీక్షయందు నెగిన తాడెల్లి శంకరశాస్త్రీగానిని శర్మగారు పేర్కొనిరి. కార్యదర్శి రామదాసు పంతులుగారు గతవత్సర సభాచారిత్రమును విశదీకరించిరి కార్యదర్శి తెలిపినటులు సంఘచరిత్రము సంతృప్తికరముగ నున్నను సంపాదయోగము నభివృద్ధిని జేయుటకవకాశముగలదా లేదాయను ప్రశ్నియాంధ్రాభ్యుదయమును గోరువారలకు గలుగుచున్నట్లు చెన్నపురిలోని యాంధ్రులు సంతోషముకొక సారి యైన గూడి ఫలహారములనుజేసి యన్యోన్య సందర్శనా నందమును బొందుట సంస్తవనియము కాని ఈసంఘోపయోగమును బలపరచి విశాలము చేసిన యీ సంగరమునందు విద్యాభ్యాసమునకై వచ్చెడి విద్యార్థులకును నిచలు నితరవ్యవహార నిమగ్నులయి నివసించెడి యాంధ్రులకును నితరకంటె నధికమైన లాభముగలుగు గలదనుట నిస్సంశయము. సంఘభవనమును నితరవిరికి నిపుణతతో నిర్వహించుచున్న సభాధ్యక్షులు కార్యదర్శులు కృతజ్ఞులకు శాత్రులు. కాలభేదము వలన సభాసభ్యులము లందఱు భేదము లేర్పడుట సహజము. ఆషమమును గమనించుచు సంఘకార్య నిర్వాహకులు సంఘాదర్శములను బలపరచి సంఘోపయోగ

మును వృద్ధిచేసిన వారు చెన్నపురిలోని యుత్తర మండల వాస్తవ్యులకు ముఖ్యముగ విద్యాధులకు మహోపకారమును జేసి వారి కృతజ్ఞులకు శాత్రులగుదురు.

నీటిపారుదల బిల్లు.

మొన్నటి మన శాసననిర్మాణసభా సమావేశ సమయమున పైబిల్లు ప్రజలందఱు వేడుకొనినరీతిని ఆపుదలయగుట మిక్కిలి సంతృప్తికరము. ఆ సంతృప్తికూడ స్వల్ప సంతృప్తిగాదు. ఆపుదలను కోరిన వారు మన ప్రతినిధులు గా॥ బయ్యా నరసింహ శర్మ శర్మగారు. ఆపుదలకు సమ్మతుల నిచ్చినవారు అన్యకారసభ్యులు. అందు విరోధియవలెను జేరి యున్నారు. ప్రభుత్వముగ నీ యుపక్రమమును నెదిర్చిన గా॥ కాన్యూగారును మిక్కిలి యుత్తమోద్దేశముతో నెదిర్చియున్నారు. వారుచేసిన యుపన్యాసములలో మాటికి మాటికిని ప్రజలు తప్పటి ప్రాయ పడుదురేమో దానిని మాన్యువలయునే యని చూపిన హృదయపూర్వక సానుభూతికి నిజముగా నీ రాజధానియంతయు కృతజ్ఞతాబద్ధము కావలసినదే. గా॥ బి. ఎల్. శర్మగారు సభ్యులృత్తిని దాపకముపెట్టక వెల్లడిచేసినతరువాతనైన ప్రభుత్వమువారు తమ యంగీకారమును దెలిపియు డిన బాగుండియుండును. ఉత్తమనాయకులు బిల్లును బాగుగానాలోచించియున్నారనియు వారియభిప్రాయము ననుసరించియే యీబిల్లు విశేషభాగ మనర్థ దాయకమనియు శర్మగారు వక్కాణించి కాన్యూగారు కొలదిమాటలలో నెంత సమాధాన మియ్య జూచినను ఫలవిరహితమగునని చెప్పట ప్రస్తుతమునకు ప్రభుత్వమువారిని కదల్చలేకపోయినను మరల నీబిల్లును ప్రవేశపెట్టినప్పటికియినను ప్రభుత్వమువారి మనస్సున కెక్కగలదని నమ్ముచున్నాము. ఈ లోపు గ ప్రజలు శాంతముమై బిల్లును చదివి యాలోచించు చుండురనియు సందిగ్ధ సమయమున బిల్లు ఆపుదలయైన పిదప ననవసరముగా చిత్తవైకల్యమునందక ముందునకు ప్రభుత్వమువారికి సహాయకరముగ రీతిని నీ బిల్లు సందలి యంతములను విమర్శించు నంత మాత్రమే తలపెట్టుమరనియు విశ్వసించు చున్నాము. మా హైదరాబాద్ భూమి యెక్కువను స్వల్ప సంఖ్యపి; అత్యాశలకు పోవునదికాదు చేసినమేరను మరచు నదియుగాదు. ప్రభుత్వమువారి యాదార్యముచేతనే మాయాధికార సభ్యులీబిల్లును తమకు సక్రమముగాగల శక్తివచయోగించి యాపకలిగి రనుట ప్రజలెరుంగుదురు అంకు వలన కాన్యూగారు సమాధానము చెప్పుటకు జేసిన ప్రయత్నములను హృదయ పూర్వకముగా శ్రేణింప గలరు ఇక మీద బిల్లునందలి యంతములను ప్రభుత్వాని కా రాభిప్రాయ వ్యతిరేకముగా విమర్శించవలసి వచ్చినను శాంతభావమున కార్యవిశ్వాసమున కియి మాత్రమే విమర్శించ గలరు. ఇప్పటికొన్ని దురభిప్రాయము లున్నవనుకొనిన నవి ఈబిల్లు ఆపబడుటచే వృద్ధికావనియు ప్రజలీ యుద్ధ సమయమున తమతో నేకీ భావమున సంపూర్ణముగా నుండు రనియు ప్రభుత్వమువారు ప్రజలయందు విశ్వాసముంచవలయునని వేరే వ్రాయనక్కరయే లేదు.

మధ్యరంగపు వార్తలను బట్టి యుద్ధము సంకులముగా సాగుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. మిత్రుండులవారు అనుకూల స్థితిగనుచున్నారు. న్యూఢోర్టు కిడను, వియోనరు వాస్కులగారు కొంత విజయము చూపగలిగినారు. జర్మను యుద్ధ విమానాగారిము పై నాంగ్లేయులు బొంబులువైచి కొంత ఫలము కనినారు. రుష్యావారి దాడికి పోలండుతో కొంత యాటకము కలిగినది. లోబిల్లు స్కిర్మ విను, రాడ

ములు పోలిమేగలకంటె వార్తానే దగ్గర నున్నవి. కాని ఈ జర్మను లాభముకూడ వారి నష్టమునకే యని తెలియుచున్నది. రుష్యావారు జర్మను ఆప్రియను సైన్యభాగములను తూర్పుప్రమ్యా గెలిపి యాలలో నెక్కువఫలముతో తాకి చెదిరించినను వగు నట. ఒక్కవార్త ననుసరించి క్రాకో ముట్టడిపబడియున్నది. నైలీసియాలోని కిడి మార్గముగల జర్మను లిక్కడ మహాఘోరముగ పోకగలరు. స్వీయా యీ కొన్ని మాసములుగ నవజయమందినట్లు తెలియుచున్నది. రాజధాని ఉస్సులు నకు మారువ నున్నారట. నీషే దేశమధ్యమున నున్నది. ఉస్సులింకను దక్షిణము. ఆప్రియావో యీ విజయము విజయమని యొప్పుకొనవలసి యున్నను, దానివలన వారికి నూతన శత్రువులు పొడనూపుటమాత్రము నిజము. ఇప్పటికే రుష్యా వియా బల్గేరియాలు కదలినవి. ఇటలీ వీరితో సంక్రమించుచున్నది. ఎల్లయినను బాల్కను రాష్ట్రములును నిటలీయును ఆప్రియా శత్రువులు కాగలరనుట సంభావ్యము. అప్పుడుకా ఆప్రియాకు మరల ప్రాణసంకటము. తుర్కీతో యుద్ధమునను రుష్యా తన పనిని సాధించుచున్నది. తూర్పు సముద్రములోని జర్మనుయుద్ధనౌకలకు ఛిలీలో కొంత యాధారభూమి యున్నదను నమ్మకముండినది. ఇప్పుడదియు నశించినది. జర్మనువారి యవివేకము చేతనే ఛిలీ ప్రభుత్వమువారు జర్మనుయుద్ధనౌకలకు బాగు సప్లయచేయుటతో తాము సహకారులు కాకూడదను తీర్మానమునకు వచ్చునంతటి యవసర మేర్పడినది.

తనిఖీ:— ఎమ్. ఆంధ్ర. ఎస్. ఎస్. ఆర్. ఆర్. వాలంటీర్ యొక్క ఆరుకెలకు హిందూదేశములోని వాలంటీర్ ఇన్స్టిట్యూట్ జనరలుగారు రేపటి యదయమున 7 గంటలకు పెరంబూరులో తనిఖీచేసెదరు. ఇన్స్టిట్యూట్ జనరలుగారు చెన్నపురి వాలంటీర్ గార్డుస్ సేనకుకూడ రాబోవు బుధవారము వాడుదయమున 6-80 గంటలకు తనిఖీచేసెదరని తెలియుచున్నది.

రాజభక్తి. కోలారు మహమ్మదీయసంఘము:—ఇచ్చట వీరు బహిరంగప్రదేశమున ఈనెల 11వ తేది సాయంకాలమున వెళ్లవ ను తుచ్చుకొన్న అసిష్టంటు కమిషనర్ మహమ్మదు అబ్దు అజీజుసాహెబుగారి యాజమాన్యముక్రింద నొకసభగాంచి తమకు బ్రతిష్ఠాప్రభుత్వమందు గల భక్తివిశ్వాసములను వెల్లడించుచిరి. ఈవిషయమును జిల్లాకలెక్టరుగారి మూలముగా ప్రిహ్వజి ప్రభువుగారికి తెలిపి వార్తపంపివారి యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

కూనూరుగ్రహారం:—ఇప్పుడు విరోపాలో జరుగుచున్న మహాసంగ్రామమున శ్రీపంచమజాతి చక్రవర్తిగారి విజయమునకై యీ ఆగ్రహారంలందఱు రామలింగేశ్వర స్వామికి ప్రార్థింపుచు ఈనెల 16 వ తేదినాడు లక్ష ప్రతిభాజయంతి ప్రార్థనా సమారాధనముచేసి ప్రభుభక్తిని తెల్లదీపచిరక ఆగ్రామపురజాతి యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

చిన్న తిప్పనముద్రము:—ఈగ్రామము చిత్తూరుజిల్లా మదనపల్లి తాలూకాలోనిది. ఈగ్రామమందుగల బోర్డుస్కూలులోని య పాఠ్యపుస్తకము, విద్యార్థులును, ఆయారిపుర వాసులుగూడి యొకసభచేసి శ్రీమన్నవరాజ రాజేంద్ర స్వామిగారి పంచమజాతి చక్రవర్తిగారికి వక్రమహాసంగ్రామమున కిగ్వియము గలుగుటకు రాజభక్తికీర్తనమును బాడించి ప్రార్థనలు. లిపిరని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

ఉప్పుగురూరు:—శ్రీఆగ్రామస్వామి విజయమునకే గాను ఈగ్రామ పురవాసులందఱు శ్రీగౌరీశ్వరస్వామివారి ఆలయము: ఒక నెలకొలుపు విశేషము రుద్రాభిషేకమును పుట్టుట లక్షిణివృద్ధిముగ ప్రార్థనా సమారాధనముచేయించిరి యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు-ఫ్రాన్సులు.

క్రొత్తయ్యుముగము సభలనుగుట.

లండను నవంబరు 21:— ఈముగ మొత్త మిదివరకే సంఖ్య కొద్దిగాయి యందగును తలంచుచున్నారు. కాబట్టినందున బరోపా సభలను యుద్ధమున నుండగోరవో వారియను మాటయు కొరకు ఓట్ల నింకను ముగింపకుండ నుంచిరి. 3500 లక్షల పానులకును మూడు ట్లెడ్జికుముగ కచ్చునని కొందఱునుచున్నారు.

జర్మనుల తాకుడును ప్రోసియేయుట.

లండను నవంబరు 21:— పరాసువారిట్లు ప్రకటించిరి. రోయియను సమీపమునకేపు మరి యెచటను ముఖ్యవిషయములు లేవు. అచట జర్మనులు 2 గంటలలో 5 సార్లు ముట్టించిరి. 5 సార్లును పరాసువారి కిరంగిదళము వారిని కడిమివేసెను.

పరాసులధికారుల ప్రకటన.

లండను నవంబరు 22:— పారిసునగరము, ఇక్కడిట్లు ప్రకటించినది:— నిన్న విశేషములేవియులేవు. ఉత్తరము దముమొగలు, అయినవరకును మధ్యమధ్య శుత్రులుభిగం గులు వెట్టికొట్టుచున్నారు. మనభిగం గులు జర్మనుపిరంగులు కొలె చురుకుగా పరిచేసిరి. జర్మనులు త్రవ్వకొనిన చాలకంకములను మేము ఫిరంగులు వెట్టికొట్టి ధ్వంసముచేసితిమి. ఇంకభిగమున శత్రువులు క్రొత్తకందకములను నిర్మించుకొనుచున్నారు. తక్కిన సేనాముఖమునందును విశేషములు జరుగలేదు.

ఇంగ్లాండు టెరిటోరియలు సైన్యములు.

అలహాబాదు. నవంబరు 22:— టెరిటోరియలు పటాములన్నియును తలచికు చేయబడుటచే నాపటాలము లిప్పుడు, యుద్ధంగమున కేగుట కన్నివిధములను తగియున్నవని సైనికాధికారులు చెప్పుచున్నారు.

సుమార్

వార్తామీదికి మరల దాక్షిణ్యములు.

మెట్రోగ్రాదు నవంబరు 21:— ఆస్త్రియనుల ఆగ్రహపుత్రక ఇటులవాయుచున్నది. వార్తామీదికి వెల్లడింపుతో వచ్చును లాల్బెట్టుస్కిగ్నోనులకు మధ్య మా సైన్యముఖ్య పక్షిని చిట్టుటకు నూతనప్రయత్నములను జేయుచున్నారు. వాగవట్టికి సైన్యముల సభికముగ పంపియున్నారు.

కెయిల్స్ రాజము రంగము.

శత్రుపరాజయము.

కెయిల్స్ రాజము రంగమున మన సైన్యపక్షిని కదల్చుటకు శత్రువులుచేసినప్రయత్నములన్నియునుపూర్తిగా విఫలములైనవి. ఆ ప్రాంతమందంతటను గూడ శత్రువులు పలాయించుట కావలసినదైను.

మల్షిమగల్గియ్యాలో రవ్యనుల పురోగమనము.

లండను నవంబరు 22:— రిక్కులా వార్తానకుల మధ్యను కలెంబో వాంగమున యుద్ధము జరుగుచు నేయున్నది. పశ్చిమ గెల్లియాలో రవ్యనులు ముందునకు సాగిపోవుచున్నారని రవ్యను అధికారు లిట్లెల ప్రకటించిరి.

క్రాకో ముట్టడింపవలెనను వార్త.

అలహాబాదు నవంబరు 22:— సయినీరుపుత్రికా లండను విశేష తంతివార్త:— క్రాకోకు దక్షిణమునకు ఈశాన్యమునకు రవ్యనులు ముట్టడించివారని క్రాకోనుండి తెల్లవరుసవచ్చిన ప్రకటన చెప్పుచున్నారు. పశ్చిమ నోకయనుపగారి యింకను ఖోగధములేకుండ నున్నది.

నోవో వెస్ట్రీ పుత్రికాభిప్రాయము.

జర్మనుల పురోగమనములను యాంగ్ల సేనాకారముమేమి యునులేదు. శత్రువులు ముందుకు పచ్చికొలందిని వాంగక్షిప్తము నిరూపించితిమి. ఖాసిజయా ఆగ్లాపులకు నగు మ శత్రువు లాక్రమించు కొనిన ప్రదేశములు జూరూ నదికి వైభాగముననున్న బురదకేల

వరకును వ్యాపించియున్నది. మనము జరుగనక్క విషయములను కాంతముగ పరిశీలించునంతలో నర్వాన్యకా విషయమును వ్రాయుచున్నాడు.

బొఖారా అమీరుగారు

రవ్యకొనుగిన విరాళము.

రవ్యసైన్యములలో రోగులకొరకు గాయములు తగిలిన వాకిరకును అమీరుగారు 10-శేలకోటులను (ఒకనానెము) నిచ్చిరి.

రవ్యను సాంఘికవాదులసభ

పోలీసువారు చుట్టుకొనుట.

మెట్రోగ్రాదు, నవంబరు 22:— పట్టణమున ప్రదేశమున సాంఘికవాదులసభచేసిరి. వారిలో (ద్యూమా) రాన్యంగ సభలోని సభ్యులుగూడ రిగురుండిరి. పోలీసువారువారిందరిని పట్టుకొనిరి. దొరతనమువారికి వ్యతిరేకముగ కుట్రబన్ను చున్నారని వారిమీద సెరమాలోపింపబడినది. అని యధికారు లిట్లు ప్రకటించిరి.

రోమేనియా.

రుమానియాదేశము.

ఆంగ్లపరాసు రవ్యకులతోమాడుట యత్నవసరము. మెట్రోగ్రాదు నవంబరు 22:— (ఉదయము 8-15) జర్మనుల విజయము బాల్కనుల యాశ్చర్యములకు సంపూర్ణ. వాతసకరము. బాల్కనుల భావిఫలము ఆంగ్లపరాసు రవ్యను విజయముతోన వివాధానసంబంధమున కలిగియున్నది. కాబట్టినందున నీమిత్ర త్రయపక్ష మకులించుటకు తగిన యుద్ధబడికొరకు రుమానియాదేశము వారికి క్రేధనహింపవగును అని రుమానియామంత్రియం.జునేకోగారు తంతివార్త పంపిరి. సెర్వియాదేశ మెడిపోయికో బాల్కను స్థితిగతులలో గొప్ప మార్పుకలుగును గాన ఆస్త్రియా సేనలు సెర్వియాలోనికి చొరబడుటకుగూర్చి బల్గేరియావారు శ్రద్ధతో వాఖ్యానించుచున్నారు.

ఇటలీ.

ఇటలీలో ముఖ్యముగ నాలోచన

రాయబారులు సూకుట

ఇటలీ రాయబారి లండనునుండి రోముకు వెళ్లెను. మారిన విదేశమంత్రి యచట గొప్ప యాలోచన సభను సమకూర్చుచుండెను. అసభకు పాఠిసు మెట్రోగ్రాదు రాయబారుల కూడ వెళ్లెదరు.

ఆస్త్రియా.

సెర్వియా ఆస్త్రియనుల విజయములు

స్థిరపరుపబడినవి.

సెర్వియా రాజధానిని మార్పులని

విషయ మాలోచింపబడు

లండను. నవంబరు 22:— సివిలు అండు మిలటరీ గెజెటు ప్రతీకకు ప్రత్యేకవార్త వచ్చినది. లండను. నవంబరు 20:— టర్కీవారు టెన్నీసీమీద ఫిరంగులను కాల్పుటకు జర్మనీ వారు త్రువవాదులని ఆమెరికా ప్రతీకలు వ్రాయుచున్నవి. కెయి జరుగారు తన సహాయులగు టర్కీవారిని హద్దుమీది చరింపకుండునట్లు బాగ్రత్త వెట్టుకొనవలెను. కానిస్టాంటినుపోలులో జర్మనులకు తప్ప మరెవ్వరికిని పలుకుబడి లేదుగాన జర్మనులే ఆపని నారంభింపవలెను. అని. సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు కోరుచుండుట జర్మనులు సప్రమంగా ప్రతిపదకునని తెల్లనలో తెలియపరచుటకు న్యాయాగ్రు పక్షము ప్రతీక వ్రాయుచున్నది.

జర్మనీ.

చిన్నముద్రతీరమున నొకాదళ యుద్ధము.

పట్టణదేశమునందు జర్మనుయద్ధనాన సాహసకృత్యము.

లండను నవంబరు 22:— (రాత్రి 12-25 గంటలు) నడి సముద్రమున నొకజర్మను యుద్ధనావ క్రాక్మెంటోయను వర్తకపుటోడను పట్టుకొని చిల్లీరాజ్య సంబంధమును జానుఫెరాం దజను ద్వీపమునకు తీసికొనిపోయెను. అచట క్రాక్మెంటోలో

నున్న 6 వేలటన్నులబొగ్గు నాయుద్ధనావ తీసికొనెను. ఆకాక్మెంటో ఓడ సిక్కుట వాపురయిజోకువచ్చి ఈసంగతిని తెలుపగా ఈవిషయమును చిల్లీయధికారు లగ్రహేసింపుచున్నారు.

ఒకజర్మను వర్తకపుటోడ

మరియొకజర్మనుయద్ధనావను బొగ్గునిచ్చిపండున

కావర్తకపుటోడను నిర్బంధమందుంచుట

అలహాబాదు నవంబరు 22:— పయినీరుపుత్రికా లండను విశేష రియటులంతిని నిచ్చెను:— కర్నాటకును జర్మనువర్తకపుటోడ యొకజర్మను యుద్ధనావను బొగ్గునిచ్చిపండున ఆవర్తకపుటోడను నిర్బంధమందుంచినారని చిల్లీరాజువారి వ్రాయుచున్నారు.

తెలుగురాజ్యములయందు

ఆంగ్లేయవర్తకపుటోడలను జర్మనుక్రాసరు పట్టుకొనబోవ చిల్లీయద్ధనావ నివారించుట.

చిల్లీరాజ్యప్రాంత సముద్రమునందొక జర్మను క్రాసరు రెండు ఆంగ్లవాణిపాఠశాలను పట్టుకొనబోగా చిల్లీయద్ధనావలు నివారించినవి. తిప్పిగు డ్రెస్డను ఓడలు వెల్పరెయిబోలో బొగ్గును తీసికొనలేదు.

గ్రోనిస్సులో నిర్బంధమందుంచిన ఆంగ్లేవ్యోగులను సాంగ్రామిక కాసనానవర్తన పద్ధతిని వదలిరి.

లండను నవంబరు 22 (రాత్రి 8-30) గ్రోనిస్సులో నిర్బంధమందుంచబడిన ఆంగ్లేవ్యోగులకు కాసనానకూలముగ ప్రవర్తించుమని వాగ్దానముచేయుటచే వారిని నిర్బంధమునుండి విడిచిరి.

ఉద్యోగము.

79 వ తాది పటాలముననున్న కెప్టను ప్రేజరుగారు 6 వ లెంకలను పటాలమున మేజరుగా నేర్పరుపబడిరి.

జిప్సీ నాశ్రయముమీద

యుద్ధవిమానము బాంబులను వేయుట

ఈవిషయమునుగూర్చి ప్రయిడ్లిహుషెను ప్రతీక లిటుల వ్రాయుచున్నవి. రెండువాయు విమానములు 5 వ బాంబులను వేసెను. వానిలో కొన్ని ఆశ్రయ సమీపముననే పడినవి ఒకడు చచ్చెను. దగ్గనున్న కొన్ని కట్టడములుకు నష్టము కలిగినది. వైమానికులలో నొకనికి చేతి మీదగు తలమీదను గాయములు తగిలినవి. అతడు క్రిందపడిన. అతఁడాంగ్లేయదేనియనుచున్నారు. రెండవ మానికడంద కుండ పారేపోయెను.

కెయిజరుగారి కుమారునికి గాయములు తగులుట

సాంగ్రామిక విద్యుచ్ఛక్తికలుమీదనేగ చుండుగ ఆగస్టు విలహెల్ము రాజుకుమారునికి తొడవిరిగినది. దవడ రాచుకొని పోయినది

కెంబా.

కనడాలో మరల సైన్యముల సమకూర్పుట.

ఒటావా, నవంబరు 22:— యుద్ధంగమున కేగుటకు మరల 50-వేలమంది సైనికులను కనడావారు చేర్చుచున్నారు. దీనితోగూడ నీసంకల్పరాంతమునకు వారికి 180 వేలమంది సైనికులుండురు.

దక్షిణాఫ్రికా

దక్షిణాఫ్రికా విప్లవము పూర్తిగా నశించినది.

విప్లవకారులు చాలమంది లొంగిపోవుచున్నారు.

దక్షిణాఫ్రికా విప్లవము క్రమక్రమముగ అగ్గిపోవుచున్నది. శివునాచెరువు అతని యనుచులందును లొంగి పోయిరి. ఇంకను వెక్కుమంది లొంగిపోవుచున్నారు.

ఆఫ్రికాలోని ఆరెండు ప్రదేశము

లాహోరు నవంబరు 22:— సివిలు మిలటరీ గెజెటుప్రతీకముల నుడుపుచున్నది— స్థితిగతులుపట్టి ఈరాజ్యముల వారు కొంతసైన్యము నిట్టవలసమావేశము చేసి కావాలెట్టి యున్నారు. ఇట్లు కావాలెట్టునంతలో మరల విప్లవపక్షి పోవుటచేత సైనికులందరిని మరల వారివారిపనులు చేసికొనుటకు పోవ సమమింపిరిని ఉత్తర ఆఫ్రికాలోని రూటరు విశేషి తంపినిచ్చెను.

తురుష్క సానము.

అమెరికా క్రూరమైన ఫిరంగులు కాల్చుట.
ఇది విశోధకార్యము కాదు.
మ్యూయూమ్ నవంబరు 21:— మూలాచిహ్న ఫిరంగులను విశోధకార్యముతో వారు కాల్చినది తెల్పి నీ క్రూరమైన కష్టము తెలియపరచెను

దుష్కృతి ల యుద్ధము

తురుష్క యుద్ధనాథ దుష్కృతి పట్టణము మీద ఫిరంగులు పేలుట.

లండను నవంబరు 21:— పెట్రోగ్రేసు. రష్యన్ అధికారుల క్రింది విషయములను తెలియజేయుచున్నాడు:— టూర్క పట్టణములపై హామీ ద్వారా తురుష్క యుద్ధనాథ 125 ఫిరంగులను పేలినది. పట్టణమునకు కొద్దిపాటి నష్టము మాత్రము కలిగినది. నలుగురు రష్యన్లు చనిపోయిరి. రష్యన్లు కూడా ఫిరంగులు పేల్చి తురుష్కల యుద్ధనాథను చంపినట్లు తెలిసింది. ఎక్కిజము పై పురుషులను రష్యన్లు జంపిరనుకున్నా వాలనూ చముపోయినది. ముందుభాగమున నున్న హాసేనలు తురుష్క సేనలను వెన్నంటి పోవుచున్నవి.

“టెన్సిటీ” వ్యవహారము

టర్కీ వారి సంజాయిషీ

లండను నవంబరు 20:— “టెన్సిటీ” అను అమెరికన్ యుద్ధనాథ ఒక చిన్న బోటును స్కర్వాకుపంపగా దాని మీద టర్కీ వారు ఫిరంగులు కాల్చినట్లు ఇదివరకు తెలుపబడినదిగా! పేము విశోధకార్యముతో ఫిరంగులు కాల్చలేదు. ఈ ప్రాంతముల సముద్రములో స్టీమరు ప్రయాణము చేయరాదని ఇదివరకే ప్రకటించినాము. దానిని పాటించకుండా స్టీమరు వచ్చుచుండగా రాకూడదని తెలుపుటకు నూతన ఫిరంగులు కాల్చినాము, అది టర్కీ వారితనమువారు అమెరికా దౌత్యము వారికి సంజాయిషీ చేయబడినదిగా తెలుపుటకు సంజాయిషీ. ఇంక కొన్ని కోజులకు క్రమమగు సంజాయిషీ ఇవ్వరు, అని అమెరికా దేశపు ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు తెలుపుచున్నారు.

దక్షిణ హిందూ సానము

రాబర్టు ప్రభువు గారి మరణము

కూనూరులో ప్రాధాన

కూనూరు నవంబరు 22:— తెల్లంగుటలలోని పెంటుబాల్లి ఫాదిరగడిలో నియంత్రమున నొక ప్రాధానము చేయుచున్నది. చాలమంది వచ్చియుండిరి. 4 వ సోమవారము పాదాత్తివైద్యము లోని నై నితలును ఉద్యోగులను కాడ్డెట్టు ఫాక్టరీ ఉద్యోగులును పోరముఖులును వచ్చియుండిరి. “దివములును నిమిషములను గడచిపోవుచున్నవి” అనుమంత్ర గానమును గూర్చి యువ వ్యవస్థపంపిండు. అంతర్వేదియంతయును చక్కగా చదువబడినది. మొదటి కార్యక్రమములోని ప్రత్యేక ఫారమును గర్వము బాబిండ్లను గూర్చి చదివిరి. రికరెండు యక్ష. ప్రాత్యక్ష గారు ప్రత్యేక బోధనను కొనసాగిరి. సామ్రాజ్యమునందలి అన్ని దేశముల కన్యలు హిందూ దేశమునకే రాబర్టు ప్రభువు గారి మరణము వలన సాధికారము కలుగుట కవకాశముగలదు ఏమనిన రాబర్టు ప్రభువు గారు కానూరులో పుట్టిరి. తన జీవిత కాలము లో సగము కాలమిచ్చట గడపిరి. కాన నాయన భారతీయ నైని కులమధ్య మరణించుట గూడ తగిన మరణమే యగును. ఆయన హిందూ దేశమును ప్రేమించియుండెను. కాననే వారిని గూర్చి నిరంతరము గూడ సమరాగముతో మాటలాడుచుండెను. ఆయనను సామ్రాజ్యమందలి ఇతర దేశములయందు గూడ నాయన పనిచేయకపోలేదు. దక్షిణాఫ్రికా మున్నగు దేశములలో నాయన ఘన కార్యములను చేసియున్నారు. ఆయన పీరుడు, దేశభక్తుడు, ధీమతు. ఆయన యుక్తముడు. ఆయన యుక్తమౌర్య రణము మన కార్య ప్రాయము గును. ఆయన మన మరవరాదని ప్రభువు గారిని భాషించుచున్న ప్రాత్యక్ష గారు నుడిచిరి. యుక్తములగు మంత్ర గానములు పెక్కులు పాడబడినవి. ప్రసాదస్వీకరణమైన పీఠుట బాతీయగీతపఠనమును, ఆశీర్వాదపరిగ్రహణమును జరిగినవి. మరణయానమునగిరియు గానయంత్రముల వాయింపబడు సమయమున నెల్లవారును ధృత ప్రార్థనముగ నిలువబడి యుండిరి.

ఒక మోసపు కేసు.

మద్రాసులు రిమాండులో నుంచుచుట.

కూనూరు నవంబరు 22:— మునిసిపలు కేసులోని కే. ఎడ్వీను, ఆనునతడును, మునిసిపలు అక్కిను మేనేజరు టి. రామ

లింగమనునతడును, ఏదోమోసము చేసిరట. ఈసందర్భమున ఇత స్పెక్టరు వార్డు ముగారును, సబిన్ స్పెక్టరు ముగారునూ చార్జులుగాను, కడచినవారములో సంగతి సందర్భములు విచారింపిరి. నిన్న సాయంకాల మిద్దరు ముద్దయులు మొదటి తరగతి మేజిస్ట్రేటు గారి యెద్దకు హాజరు పెట్టబడిరి. జామీను నిరాకరింపబడినందున రిమాండులో నుంచబడిరి. కొద్దిగోజులలోనే కేసు విచారణకు వచ్చును.

జర్మను ఫాదిరీలు నైనిక నిబంధనల నతిక్రమించుట.

బెంగళూరు నవంబరు 22:— కొడగు పరగణాలో అమృత్తి గానమునకున్న అనాధ శరణాలయముల కధికారులనుగా బెస్టిల్జెన్సును ఎవాంజలికలు మిషనరీలును వారా సంఘములలోని వారగు రికరెండు. ఏ. హెచ్. బాబు. రికరెండు. జి. స్మిత్తు అను ఫాదిరీల నిద్దరిని నియమించిరి. ఈ ఫాదిరీలిద్దరును ఆశరణాలయములలోని కిల్లలకు ఇంగ్లీషు వారు మనకిపుడు శత్రువులుగానుండినని బోధించినందున నైనిక నిబంధనల నతిక్రమించిన నేరముచేసిరని వారినిద్దరిని అచటనుండి బెంగళూరు నకు తీసికొనుచున్నారు. వీరినచటకు తీసికొనిపోవుటకు కొడగు మై నూరు వాలంటీరు పటాలముచేరిన కొంతమందిని వారు సహాయము సంగిరి. నేటికి బెంగళూరు లో బెయరుబాకీసులలో పెట్టియున్నారు. బెంగళూరు వాలంటీరులు కావలి కాయుచున్నారు. రేపటికోజున అనామధునగరమునకు పంపించెదరు.

అలహాబాదు.

బంగాళా సెన్సెట్టు సవరణ.

అలహాబాదు నవంబరు 22:— పి. డబ్లియూ. డి సెన్సెట్టు వనాలుచేయుట మానివేయుటకుని కడచిన మార్చి 22 లో లో తెలియజేయుచున్నది. ఈసందర్భమున బంగాళా సెన్సెట్టుకు సవరించు యోర్నాలులు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ఆలోచన యందున్నవి. లీహారు, ఓరిస్సా రాష్ట్రములకు సంబంధించిన సెన్సెట్టుకు బంగాళా ప్రభుత్వమువారి ఆప్తుకూడ సవరించుటకు యోచింపబడుచున్నది.

కలకత్తా.

బోటుతగుల బతుట.

కలకత్తా నవంబరు 22:— నేటిసాయంకాలము కలకత్తా చేవులో “బ్లిమార్” అను స్టీమరు ప్రక్కన కట్టివేసి యున్నబోటు ఒకటి తగులబడుచు చుట్టినదిలో కొట్టుకొని పోవుచుండెను. మంటలు మిక్కిముట్టుచుండెను. మట్టుపట్టుకున్న స్టీమరులకు అంటుకొనునేమా? అని భయము పుట్టినది. వెంటనే నిష్క్రమించుటకు ఆర్జునపటాలమువచ్చి బోటుమీద క్షోభగులబడుచున్నదానిని సమాపించి, దానిని ఇంకొక బోటుకు కట్టిపెట్టకు లాగి కొని వచ్చిరి. రెండవబోటుకూడ కొంచెము కాలినది. తగులబడుచున్న బోటులోని మంటలను ఆర్పివేసిరి. ఎంత ఆర్పిన నేమి? చాల నష్టము కలిగినది. నిన్న “బ్లిమార్” స్టీమరులో నిష్క్రమింపుకొనెను. ఆ నిష్క్రమకు, నేడు బోటు తగులబడుటకును సంబంధము లేదని అనుకొనుచున్నారు.

బర్రా.

క్రైస్తవులగు రాబర్టు ప్రభువు.

రంగూనులో ప్రాధానము.

రంగూను నవంబరు 22:— క్రైస్తవులగు రాబర్టును ప్రభువు గారి జ్ఞాపకార్థముగ నేడరంగూనులోని క్రైస్తవ దేశ శములయందు, ప్రాధానము జరిగినది. దౌత్యమువారిచే జరుపబడిన ప్రాధాన గర్వ మెంటు ఉద్యోగులు, వాలంటీరులు, మున్నగువారు చాలమంది విచ్చేసిరి. లివపురైస్సె గారు, రాబర్టు గారు చేసిన గొప్ప కార్యములను గురించియు, దీవెనమును గురించియు నెలవిచ్చిరి. తక్కిన దేవాలయములలో కూడ నిష్ఠా ప్రార్థింపబడినది.

బీర్.

భారతీయ సైన్య సభము

బీర్ నవంబరు 22:— ప్రాక్రు తెలియము దేశముల నుండి తెలుపబడిన 14-వ పట్టికలోని సైన్య వ్యయములపేర్లరణనిహారు. లెప్టెనెంటు హెచ్. సి. బిడ్డి. గాయములు తగిలినవారు. లెప్టెనెంటు యస్. యమ్మన్. సి. దొయి. కెప్టెన్. డబ్ల్యూ. ఇ. స్టెయిన్.

యుద్ధ సమాచారము.

రాజప్రతినిధి గారికి వచ్చిన వార్తలు.

బీర్ నవంబరు 22:— హిందూ దేశ వ్యవహార కార్యదర్శి గారి యుద్ధముండి రాజప్రతినిధి గారి కీర్తింది తంతివార్త వచ్చినది:— కలేవట్టణమును పట్టుకొనుటకు పురోజ్యమును ముందుకు పోవుటకు యత్నించు చున్నది. ఈసందర్భమున జర్మన్ పత్రికలేమియు వ్రాసుటలేదు. జర్మన్లు రి వార్యులనుండి యత్నింపుచున్న కొనసాగినది కాదు. పరామితధికారుల ప్రకటన. క్రైస్తవుల కాల్పులను యుద్ధము చేయుట మానివేసిందనియు, మునుపటింత తీవ్రముగ ఫిరంగులు నెట్టి కొట్టుటలేని నియమరాను ఆధికారుల ప్రకటనలను తెలియుచున్నది. తూర్పురంగము.

తూర్పు రంగమునందు చిన్నులా వార్తావదులకు నష్టము, మరికొంత దక్షిణముగ క్రాకో, క్షెంభోవాల నుద్దము తీవ్రముగ యుద్ధము జరుగుచున్నది. జర్మన్లు రుస్సో సేనలను ధేదించు కొని పోవుటకు చేయుచున్న ప్రయత్నములకు నిరోధము కల్గి నట్లు కనుపడుచున్నది. అయినను జయించి, తాము 19వ తేదీ ముందుకు పోతిమనియు, లోడ్డుకు వాయవ్యభాగమున జర్మన్లు పెద్ద పెద్ద ఫిరంగులను మున్నగువారిని కొన్నిటిని పట్టుకొని పనియు, రుస్సో అధికారుల ప్రకటించుచున్నారు. క్రాకో పట్టణ ప్రాంతముల రికేలమంది ఆస్తియనులు పట్టుకొనబడిరి. కార్పెటియా ప్రాంతముల రుస్సో సేన లింకను ముందుకు పోయినవి.

వేల్పురా తుమారుడు.

వేల్పురా తుమారుడు రణరంగమునకు పోవుటకు ప్రయత్నించుచు యత్నించుచు కలిగినది. పరామితేశములలో ప్రజలందరు సేనలతో పోరాడవలసిన నియమముకలదు. ఇంగ్లండులో నిట్టి నిర్బంధములేదు. వేల్పురా తుమారుడు (మనయవరాజు) రణరంగమునకు వచ్చుట ఇదలకెంతయు మౌనదర్శకము నున్నది యెంచుచున్నారు.

రాబర్టు ప్రభువు బాబు.

యుద్ధములో దెబ్బలు తగిలినట్టియు జబ్బుబడి ఇంగ్లండుకు వచ్చినట్టియు ఇండియన్ ఫోర్స్ లకు వైద్యసహాయమునిమిత్తము, యుద్ధ భూమిలోనున్న ఇండియన్ సేనలకు ఉన్ని వస్త్రములను సప్లయచేయు నిమిత్తమును ఇంగ్లండులో నొక వైద్య సాపేక్ష బడినది. ఈ నిధికి సహాయము చేయుటకు కొంతమంది రాబర్టు ప్రభువు గారికి బాబును వ్రాసిరి. లండను మేయరు గారియొద్దరమును ప్రకటించినారు.

బొంబాయి.

పరిషియనుగల్ పులో యుద్ధము.

బొంబాయి నవంబరు 22:— పరిషియను గల్ పులో యుద్ధము చేయుటకు వెళ్లిన ఇంగ్లీషు, ఇండియన్ సైనికులు కొందరు తిరిగి దేశమునకు వచ్చివేసిరి. వారు ఇప్పుడు బొంబాయిలో నున్నారు. వెల్లియన్ యుద్ధము చేసి హిందూ దేశమునకు తిరిగి వచ్చినవారిలో వీరే మొదటివారు. వీరిలో చాలమంది క్రైస్తవులు. తుపాకిగుండ్లకు ఎగగనిచి. పోరాడినను, ఒక్క నిమిషము మాత్రము దెబ్బలు తగినట్లు మచ్చలున్నవి తక్కిన వారి ఆచ్చటి శిరోష్ఠ సీతులు పరిగా లేనందున జ్వరము, మొదలగు లుట్టులచే పీడింపబడిరి. ఈ కారణములవలన వీరు ఆ దేశములో చాలకష్టముల పాలిరి. ఇప్పుడు వచ్చినవారిలో మేజర్ రెనాల్డ్స్ గారు కీత జ్వరముచే బాధపడుచున్నారు. వీరి గాక రెగరు ఇంగ్లీషు సైనికులు, 18 హిందూ దేశ సైనికులు గూడ ఈ వ్యాధిచే పీడింపబడుచున్నారు. తిరిగి వచ్చిన బ్రిటీష్ సైనికులను హిందూ దేశపు సైనికులను ట్రెము ఆఫ్ ఇండియా “పత్రికా ప్రతినిధి ఒకడు వెల్లిమచినాడు అందరను చాల నుత్సాహముతో మాట్లాడిరి. టర్కీ సైనికులతో పోట్లాడుట మాకు చాల ఇష్టము. తిరిగి యుద్ధమునకు వెళ్లవలెనని ఉత్సాహించుచున్నాము. అని చెప్పిరి.

హిందూ దేశపు సేనలు “ఫా” అను ప్రదేశమును ఆక్రమించు కొనుటకు గూర్చి ఇంగ్లీషు సోల్దరు ఇట్లు చెప్పినారు:— “ఫా” లో మేము దీనినప్పుడు ముట్టల నడ్డుపెట్టువారెవరు ఆగడలేదు. సనియా, హెబెల్ అరబ్ అను ప్రదేశములలో టర్కీ సైనికులు ముమ్మడిగ యుగ్మంధ వలెనై ప్రయత్నించు కొని పాటి యుద్ధము జరిగినది హిందూ సైనికులు యుద్ధము చేసిన కొంచెమునైనన తీవ్రముగ చేసిరి. మాలాముగ్గురు వన పోయిరి. ఇద్దరు ఆఫీసర్లకు 20 మంది సైనికులకు దెబ్బలు తగిలినవి. టర్కీ సేనలో చాలమంది చచ్చి మృతి, కొంతమంది మేము టైల్ టైల్ పట్టుకొంటిమి. మేము రెండు ఫిరంగులను కూడ పట్టుకొంటిమి. ఆచ్చట చలిక పరితమగాలి, మంచుడికాదు. పంజాబీ సైనికులు చాలసంతోష

మును కపటముచున్నారు. మానగ్నానువారి విరోధమును ఓడించి, వారిలోచాలమందికి నష్టముకలిగించినందుకు సంతోషించుచున్నాము అని పంజాబీలైనట్లు అనుచున్నాడు. యుద్ధములో జరిగిన సంఘటనలన్నియు పంజాబీలైనట్లు అనుచున్నాడు.

డాక్టరు చెప్పమాటలు.

నైకులలో యుద్ధభూమికి వెళ్లినడాక్టరు సుందరసింఘు అను వారు ఇట్లు చెప్పుచున్నారు.

యుద్ధములో దెబ్బలుతిన్న టక్కినైకులను దెబ్బలుతిన్న మననైకులను ఉంచిన ఆసుపత్రికిదగ్గరనే, ఇంకొక ఆసుపత్రిలో నుంచిన. రెండో ఆసుపత్రిలోను నదిపిడ్డను కట్టబడినది. హైందవలైనట్లు డ్రెస్సునావాసములను చూపిరి. శత్రువులనైకులపాతలు కాలపున్నప్పుడు హైందవలైనట్లు పొందినంత సంతోషమును ఎప్పుడూను పొందలేదు. వారు నుంచి ఉత్సాహముగ నుండిరి. టక్కినవారిని ఓడించినందుకు చాల సంతోషించిరి.

బ్రిటిషు పటాలముయొక్క శౌర్యము.

అందను నవంబరు 21:— యుద్ధములో ఫలాని పటాలము ప్రశంసనీయముగ పోరాడినది మిలిటరీ నిబంధనల ప్రకారము చెప్పటకు వీలులేదు. కాని వెళ్లకంటే సేనలోని భాగముకు ఒకటివ పటాలమువారు చూపిన పరాక్రమముగూర్చి జనరలు స్పెషియల్ జోర్నల్ నాగిట్లెరి:— ఈ పటాలము ఎంతో ధైర్యముగ పోరాడినది సర్ జాన్ ఫ్రెంచిగారుగ్రహించినారు. ఈ పటాలము వలె యుద్ధములో కీర్తి గాంచిన పటాలము మరియొకటి లేదని నాకు తెలియును. ఓరికరముగ పోరాడిన పటాలములను గురించి ప్రకటింపక పోవుట ఆపటాలములోని వారికి చాలమనోవ్యధగ నుండునని నాకు తెలియును. ప్రకటించుటకు నిబంధన లొప్పుకొనవు. ఇప్పుడు ప్రకటింపకపోయినను అధికారులు పుస్తకములలో వ్రాసియుంచి అనవరతమునపుడు ప్రకటింపరు. ఈ పటాలములోని అధికారులందరు యుద్ధములో చనిపోయినప్పుడు తెప్పినెంటు వైటు, రెండవతెప్పినెంటు రస్సెలు, అనవారు సేనలను నడిపిచూపిన ధైర్యమునుగురించి నేను విన్నాను. వాటిపటాలమును నడిపి జయముపొందిరి. వ్యవహారము లన్నియు మన కనుకూలముగనే జరుగుచున్నవి. జర్మనులను మైద్యము అను వెడ్జింగ్ దను దాటవలసియున్నదని గ్రహించు దరుగాక! వారి రిజర్వుసేన అంత శ్రేష్ఠమైనదికాదు. వీరు గాక జర్మనీవారికి యుద్ధము చక్కగ చేయునని ఇరుకది నాకుగ సేనలు గలవు. వారిలో ఇరువది సేనలు మనలో పోరాడుచున్నవి. జర్మనీ వారికిదనుండి సేనలను ను మైద్ర ప్రాంతములకు పంపించుచున్నందులేదు. తువ్వక సేన ముందుముందుకు వచ్చుచున్నది. కాబట్టి ఇచ్చట నన్ను జర్మను సేనలను మనమెంతకాలము నిలిపియుంచిన అంత ఉంచుచి.

స్థానిక వార్తలు.

చెన్నపురి వాబ్బియాభివృద్ధి సంఘము:— ఈ సంఘము తరఫున “రాజ్యకైపు సేన” అను విషయమునుగురించి హెచ్. డాడ్వెలుగారు రాబోవు కుక్రవారమునాడు సాయం కాలము 5-30 గంటలకు సెనేటుచావునుసం దుపర్యసించెదరు.

అనందనామ. సంగరము మార్గశిరమాస కుర స్థిరవారము గం 9-10 టకు గోదావరిజిల్లా కమిషనరీపురం జమీన్ దారు వారిగు శ్రీ బిలుసుబుచ్చి సర్వారాయుడుగారికి తృతీయ తృతీయము.

జాతీయ నిధి పాఠశ్రామిక సంఘము:— దీపావళి పండుగ మొదలు ఇప్పటివరకు ఈసంఘము తరఫున చెన్నపురిలో 733 రూపాయలును, ఇతరచోట్ల 1447 రూపాయలును పోగయినవని యీ సంఘము కార్యదర్శిగారు తెలియజేసెదరి.

సర్వభారతమద్య పాననిరసన సంఘము:— డి. ఎస్. సి. ఎ. నందు బాలగజిల్లా శాఖ సాయంతాలము 5-30 గంటలకు యీసంఘముయొక్క మొదటి సభ జరుగును. మొట్టమొదట చర్చనీయాంశం, కార్యనిర్వాహకల సెన్సుకొనుట మొదలగు కార్యములు జరుపబడును.

యుద్ధనిధి సహాయ నాట్యము:— నిలుపుదల చేయబడిన డి. సి. ఆదమ్మ దొరనానిగారి నాట్యము డిసెంబరు నెల 17వ తేదీనాడు జరుగును. శ్రీగవ్వగుగారును వెంట్రెండు ప్రభుగారును అప్పుడు తూచుటకు వీలగును. గవక ఈ నాట్య మప్పటివరకు నిలుపుదల చేయబడినది తెలియచున్నది.

పట్టచరిత్ర లాంఛనము పోవుట:— చెన్నపురి మిల్లరు హోమలోనున్న కె. ఎమ్. తామన్. బి. ఎ. గారు ఈసంవత్సరము కాన్వోకేషను రోజున సేనేటుచావును వద్ద పట్టచరిత్ర లాంఛనమును (డిప్లమ) పోగొట్టుకొని అది ఎవరి కైన దొరకొయెడల దాని నాయనకిచ్చినచో వారికాయన కృతజ్ఞులగుదురు.

భారతీయసంఘ సంస్కరణసభ:— డిసెంబరు నెలలో చెన్నపురియందు జరుగబోవు సీనభటునైనారు యజ్ఞరాజయన హిజ్. హెచ్.ఎస్. ప్రెస్నూశీవర్ కాంతిరావ నరసరాజ వుడయారు బహద్దరు కె. సి. ఐ. ఇ. గా రగ్రాసనాధిపతియు వహించురని తెలియచున్నది.

శ్రీయుత వావిలికొలను సుబ్బరాయ కవికృత సుభద్రా విజయ విమర్శనము:— నిన్నటి దినము సాయంతాలమున రాజధానికొలలయందు ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజమువారితరఫున ఒక సభ జరిగినది. ఉత్తరసర్కారి వాసులగు శ్రీయుత దేవకాండ్ జగన్నాధరావు బి. ఏ. గారు సుభద్రా విజయ విమర్శనమును గూర్చిన విపుల వ్యాసమును గదిపిరి. శ్రీమత్ ఎమ్. కృష్ణమాచార్యులు ఎమ్. ఏ. ఎమ్. ఎల్., సి. హెచ్. డి. ఎమ్. ఆర్. ఏ. ఎస్. హెచ్.ఆర్. కలీగా రగ్రాసనాధిపతియును వహించిరి శ్రీయుత సుబ్బరాయ కవిగారును ఉన్నతతర్గతులందు జడువు విద్యార్థులును, లెక్చరంగలవారును సభకు విచ్చేసినందుండిరి. ఉపన్యాసకులగు శ్రీయుత జగన్నాధరావుగారు నాటక లక్షణములను గూర్చియు, కథాసంవిధానమును గూర్చియు పాత్రాచిత్రిని గూర్చియు, శైలినిగూర్చియు, పాశ్చాత్య కవిసంపాదకు షేక్స్పియరునాటకములతో బోల్చివిపులముగాచర్చించి కవివ్యాసము, లోకవ్యాసమునకు గల తారతమ్యమును కవి విమర్శించి యున్నారని నడువుచు, కొన్ని విశేషాంశములను గూర్చి ముచ్చటించి, ఉపన్యాసకులు శైలికతను విమర్శించి వారనియు, అందు తనకభిప్రాయభేద మున్నరనియు, నాటకమువలన ఫలము, లోకధర్మములను వ్యవహారములను నెఱిగి ఆరంభించుటయేగాక, విద్యావిషయకజ్ఞానము నభివృద్ధిచేసి కొనుటయు ననియు, గ్రంథకర్త అటునటు రచించిన సంస్కృత పదములనేరి. అవి ద్వంద్వముల గలిగి మిక్కిలి మనోహరముగా సమయమునకు దగియున్నదియు, నుపయోగించి సభ సంతోషితో విరమించిరి. ఉపన్యాసకుల యుపన్యాసమంతయు మనోహరముగా నున్నది. ఇంటరుమిడియేటు విద్యార్థుల కి గ్రంథము పఠనీయముగుటచే వారుల కీయుపన్యాసమంతయు కరించి, ప్రథమాంకము ప్రథమరంగము మొదలు చిట్టచివరరంగమువరకునంగల కథాసందర్భమును వెల్లడించి ఒక్కొక్క మైనను, ఒకపాత్రనైనను వ్యక్తముగాకవి గు గ్రంథమున దొప్పించలేదని మిక్కిలి క్లాఫించిరి. కాని శైలివెలగపాకము: బడినదనియు, ప్రదర్శించుట కనువగుట్లు క్లిప్తముగాకయుండిన మఱింత ప్రకాశించుననియు, అంతిమ ధర్మముల నెల్ల చక్కగ నెఱిగిన ధర్మరాజు, దాసుగావించిన తప్పుగాదని చెప్పుచున్నను అప్పుడండ ఆజ్ఞాతవాసమునకు బోవుటకు కారణము ధర్మాదుర్మైదాగాక నందుజేసికొని సుభద్రను జేపట్ట నెంచుటయే, అను లోకాపవాదమును నిర్మూలములేయుటకు దగిన యవకాశము కవిగారు కలిగించినారుకాదోయ్య నచి: చిరి అంత అగ్రాసనాధిపతిగారు తనకొక్కటియు దక్కకుండ నన్ని విషయములను ఉపన్యాసకులే మిక్కిలి మనోహరముగా సహజ కారి శైలి కలిమకులలో, సంస్కృతపదభూయవ మోడియు, నూతన ప్రయోగములు గలిగి (ఆర్కెయల్) దూరగా పోమెనదియు, నడుగుంధన వంకరటింకరలై క్లిప్తముగా నున్నదియు వివరముగా విమర్శింపబడలేదు. కవితైకి యనగా నెట్టిది?

ఉత్తరసర్కారుల పురోభివృద్ధి సంఘము.

మొన్న శనివారము సాయంతాలము విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో ప్రతిసాంవత్సరిక సాంఘికసమావేశము క్లాఫ్టుముగ జరిగెను. సభాధ్యక్షుడు క్రిక్కిరిసియుండెను. దొడ్డప్పనామక నూరు జమీందారు గౌరవనీయులగు రామభద్రనాయుడుగారు గ్రాసనాధిపతియు నహించిరి. నిజయగగన మహాసామ్రాజ్యము దిగ్విజయముగావించి పహాన్నత దశినుండున్న కాలమున ద్రవ్యదేశముందు కనతున్నట్లు అయి యాంధ్రముంబయలు లలో నియగ్రాసనాధిపతిగారు పూర్వపుటలుంబు మొకటి. ఆంధ్రులలారాత వాస్తవ్యమును నాగరకమును ద్రవిడదేశమున

వారాంధ్రున ఘనకార్యములను వారిప్రస్తుతిని పురోభివృద్ధి మార్గములగుర్చి సభాసమారంభ సమయమున నగ్రాసనాధిపతిగారు సానుక్రొశపూర్వకముగ చాలదూరము ప్రసంగించిరి. మిశ్రఫలాహారాదుల విందుమగిసిన వెళక గయోపాభ్యాసమందలియు బొబ్బిలి నాటకమందలియు ప్రత్యేకభాగములు మనోహరముగ ప్రదర్శింపబడెను. హైదరుబంధిప్పటికిని కనలలో మెదలు చున్నాడు. అష్టకండును ప్రత్యేకప్రశంస కర్తృదే. ఆంగ్లేయ ప్రదర్శనము లనమావముగనిర్వహింపబడెను. ఏకము ఖంబులగావించబడిన బహుపాత్రా ప్రదర్శనమింకను మఱిపురా మున్నది. నానామత ప్రతినిధి సభారూపకమైన ప్రహసనము గూడ మనోరంజకముగ ప్రదర్శింపబడెను. సభాకార్యదర్శిగారు జేయకరపు తామగాను పంకులుగారు గత సాంవత్సరిక కార్య నివేదనమందు సభావామధేయ మెట్లున్న నుదాని ధర్మ నూత్రములనుబట్టి వాస్తవాన వివరణలేక యాంధ్రు లందఱును సభ్యులు కావచ్చుననియు, జేయకూడ నికవూడ “ఆంధ్రపు రోభివృద్ధి సంఘము” గ చూర్చుండు ననియు, ఆంధ్ర క్లబ్బు శీఘ్రకాలములోనే స్థాపింపబడు ననియు “ఆంధ్ర హోటలు” నకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవనియు ముచ్చటించిరి. రావుసాహెబ్ గంటివెంకటగారయ్యగారు సామాజ్యమును సభాధిపతియగు గౌ. రావుబహదూర్ బయ్య నర సింహేశ్వర శర్మగారి సంవత్సరము పరిక్షలందు కృతార్థులైన విద్యార్థులను, పేరివారాయణమూర్తి గారాంధ్రదేశమున ఆశీర్వదించుచు విశేషవిషయములనుముచ్చటించిరి. యాంధ్రోద్ధ్యమము ను హెచ్చరించిరి. ఆంధ్రదేశము శీర్షింపబడునందర్భమున బాత్మ్యధర్మ మహాభారమును వహించిన యాంధ్రప్రతిక ప్రత్యేక ప్రశంసకు పాత్రమయ్యె. వ్యాసుశాస్త్రుపరిక్షయం దగ్రేసరుండుగ కృతార్థతగించినవై లక్ష్మణశాస్త్రీగారు విద్యార్థి ప్రతినిధిగ మాటలాడిరి. సభ సలకరించినవారిలో గౌ. రావు బహదూరు మోచెర్ల రామచంద్రరావు, పంతులుగారు, పోలవరము జమీందారు గౌ. కే. ఆర్. బి. కృష్ణరావు పంతులు బహదూరుగారు, వ్యాపతి ముప్పారావుపంతులుగారు, గౌ. ఏ. ఎస్. కృష్ణరావు పంతులుగారు, దివాన్ బహదూర్ ఆదివారాయణయ్యగారు, కే. వాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, పండిత కే. గోపాలాచార్యులుగారు, దివాన్ బహదూరు సెయితి పట్టాభిరామ రావుగారు, జేహరామేశ్వరుగారు, జి. హరి సర్వోత్తమ రావు ఎమ్. ఏ., గారు, గౌ. నరసింహగజుగారు, డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారు, మొదలైనవారుగలరు. కొలంనుండి శ్రీమంతుడ విచ్చేసినందుండిరి. మనోహరమైన యాంధ్రపద్య పఠనముతో నుపకమింపబడిన యీ కార్యక్రమమును, పురాణము నాగభూషణముగారు కృతజ్ఞతాభివాదన పూర్వకముగ నుపసంహరించుటోపల, అగ్రాసనాధిపతిగారును, సభాపతి: గారును, లక్ష్మణశాస్త్రీగారును, మాలికా లంకృకులైరి. సభాసదులు తాంబూలాలచే సత్కరింపబడిరి.

ఆరవతేదీ తిరువాయి

రా? తెచ్చియున్నయెడల, నిర్ణయ మెట్టిది? ఎన్నిరుకాణములలో నమలులోనికి తేబడెను? ఈనిర్ణయము నిరతిపోట్లలో గూడనమలులోనికి తెచ్చెదరా? ఆలోచనసభల పద్ధతి వ్యాపించుటకును, ఆసభలలో సాధ్యమైనచోట్లలో నధికారసభ్యులెక్కువగ నుండుటకును, మద్యపానవిషయమునను, మద్య విక్రయవిషయమున ఈ సభలద్వారా ఆయాసానములోని ప్రజల యభిప్రాయములు అధికారులకు తెలియదగినంత ప్రాముఖ్యత నీసభల కొనుగుటకును, దొరతనమువా రేర్పాటు చేయుదురా? లై సెక్సులను ఏముపాడి? విక్రయించుటకు మారుగా నింతకునును యేర్పాటుపూడి? విక్రయించు పద్ధతి నేర్పాటుచేయుదురా? ఆంధ్రవయద్య సంఘమువారి యంగీకారమునపొందిన పద్ధతి ననగరించి యిచ్చట పాతశాలలలో మద్యపాన నిగనమును బోధించుటకు తగిన యేర్పాట్లుచేయుటకు దొరతనమువారేర్పాటుచేయుచున్నారా!

ఉ. ప్రాప్రభువుగారి రిమార్కులను దొరతనమువారు చూచిరి, 1915 వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల 1వ తేదీమొదలు మదరాసు నగరమున ఉదయము 9-30 కి పూర్వము సానాయి విక్రయించు రాదని, పరి ష్టా గము ఏర్పాటుచేయబడి యున్నది. ఈ పద్ధతి నిరతి జిల్లాలకు వ్యాపింపజేయు విషయమును దొరతనమువా రాలొచించుచున్నారు. ఆలోచనసభలపద్ధతి యీ రాజధానిలో నిపు డన్ని మునిసిపాలిటీలలోను అమలులోనున్నది. ఈ పద్ధతిని 96 యూనియన్లకు వ్యాపింపజేయుటకు తక్షణపు లానుకూపదని ఇప్పటికినభిలో నధిక సభ్యులై యెక్కువగ నుండవలయునని దొరతనమువారు తీర్మానించుకొని యున్నారగాని, యీ సభల కక్షున అధికారి మిచ్చువిషయము నాలొచించుచున్నారు ఏలయు పద్ధతిని మార్పుటకు దొరతనమువారి కిష్టము లేదు. పాతశాలలలో బోధించు విషయము ఆలోచనలో నున్నది. (సశేషము)

THE GREAT EUROPEAN WAR.

GERMAN ATTEMPT TO REACH WARSAW.

AUSTRIA SCORES SUCCESSES AGAINST SERVIA.

GERMAN SHIPS IN CHILEAN WATERS.

LULL ON THE WESTERN FRONT.

(REUTER'S AGENCY.)

News from the central theatre indicates still continued fighting. The allies maintain advantage. At Nieuport, in the Weovre region and the Vosges they have made real progress. An attempt with a partial success has been made on a Zeppelin shed. Russian advance seems to have been again checked in Poland and Lowitz, Skierniewice and Radom are very much near Warsaw than the German Frontier. However, even this German advance, we are told, is dangerous to their own cause because the Russians will be able to attack their flanks in Galicia and East Prussia. According to a report Cracow is invested. The fight is thickest there because it is the key to Silesia. Serbia seems to have suffered heavily. Nish is itself in the centre and Uskub is further South. Austrian advance this side however promises to raise the Austro-German cause further enemies. Rumania and Bulgaria are already astir. Russia is advancing against Turkey. German cruisers in eastern waters were believed to have a tolerable base in Chili. Even that is now denied. Chili has refused to allow herself to be the abettor in supplying coal to German cruisers.

GREAT BRITAIN.

Imprisoned British Officers at Groningen.

Released on Parole.

LONDON, November 22.—(3-30 P.M.)

The British Officers interned at Groningen have been released on parole.

Promotion of an Officer.

Captain Fraser, Seventy-ninth Infantry, has been promoted to be Major in the Sixth Lincoln.

ENGLAND AND THE WAR.

Opinion About Territorial Brigades.

ALLAHABAD, November 22.

The "Pioneer's" London correspondent cables:—Several Territorial Brigades improved out of all knowledge are now at concert pitch and in the opinion of regular officers are quite fit for the front.

Fighting in France.

Work of the West Kent Regiment.

Speech by General Smith Dorrien.

LONDON, November 21.

As a rule all mention of individual regiments at the front is withheld but an extremely interesting speech has come to light by General Smith Dorrien to the First Battalion, West Kent regiment after the battalion had conducted itself with the greatest bravery.

The General said that Field Marshal French realised how splendidly the regiment had done. General Smith Dorrien was certain that not another battalion had made such a name. He explained the necessity for military reasons of withholding news of individual regiments. He understood how galling it was but the authorities had records which would be published when the time came. General Smith Dorrien said he had learned of the gallant conduct of Lieut. White and Second-Lieut. Russel, how they had handled the regiment after all other officers had fallen. They had stuck to it and eventually brought the regiment out.

He said things were going extremely well. The Germans would realise they were up against a brick wall. Apart from their Reserves which were supposed to be of inferior nature, the Germans had twenty-five active corps of which twenty had been launched against us. He believed Germany was not taking any of these back.

The Russians were rolling on. The longer we retained our hold on the Germans here the better.

The New War Loan.

Its Success.

LONDON, November 21.

General opinion prevails that the war loan is already a success. The list is still open for the benefit of provincial applications. Some estimate that the available 250 millions will be thrice covered. The loan is quoted at one eighth premium.

RUSSIA.

The Eastern Theatre.

Fighting Continues.

Russian Progress in Western Galicia.

LONDON, November 22.

The latest Russian official statement says that the fighting continues between the Vistula and the Warta and on the Czenstochowa front. The Russians continue to advance in Western Galicia.

FIGHTING IN EAST PRUSSIA.

Accounts By Fugitives.

Cracow Reported as Invested.

ALLAHABAD, November 22.

The "Pioneer's" London correspondent cables:—The "Daily Mail's" correspondent at Copenhagen says that fugitives who have arrived in Berlin from Cracow say that Cracow has been invested in the north-east and south. A Railway is still open on the west.

The "Novoe Vremya's" Opinion on the Situation.

The "Novoe Vremya" finds no cause for anxiety in the German advance. It points out that the very forward movement of the enemy exposes his right flank. The region he holds between Loneyea and Orloff extends along the swampy upper reaches of the Bzura river. We must calmly await developments.

The Bokhara Emir's Gift to Russia.

LONDON, November 22.

The Emir of Bokhara has made a donation of a million roubles in aid of the Russian sick and wounded.

A Russian Socialists Meeting.

Raided by Police.

PETROGRAD, November 22.

It is officially announced here that the Police raided a meeting of Socialists, including five members of the Duma, in the outskirts of the City. All were indicated for plotting against the Government.

THE KIELCE-RADOM FRONT.

Enemy Defeated.

LONDON, November 22.

The attempt to break our Kielce-Radom front has failed totally. The enemy had to retreat along the whole front.

Russian Bulletin.

LONDON, November 22.

PETROGRAD.—It is officially stated that the Turkish cruiser "Hamidich" fired 125 shells into Tunesse. Little damage was done. Only four Russians being killed while the Russian artillery replied most effectively.

One Russian column marching in the direction of Erezerum has made considerable progress above Juvzeran. Our advance posts continue to tread on the heels of the Turks.

TELEGRAMS.

GERMANY.

Naval Operations.

OFF THE CHILEAN COAST.

German Cruiser's Daring Deed.

In Neutral Territory.

[LONDON, November 22.—(12-25 A. M.)

The steamer "Sacramento" which has arrived at Valparaiso reports having been seized on the high seas by a German warship which took her to the island of Juan Fernandez, which is Chilean territory. There, the German warship obliged her to hand over six thousand tons of coal. The Chilean authorities are investigating the matter.

A GERMAN STEAMER INTERNED.

For Supplying Coal to German Cruiser.

ALLAHABAD, November 22.

The "Pioneer's" London correspondent cables:—The Chilean Legation announces that the German Steamer "Kanal" has been interned at Antofagasta for supplying coal to the German warships.

ACTION OF CHILEAN WARSHIPS.

Chilean warships prevented a German cruiser from capturing two British steamers in territorial waters.

The "Leipzig" and the "Dresden" received no coal at Valparaiso.

An Attack on a Zeppelin Shed.

By Aeroplane with Bombs.

LONDON, November 22.

The Friedrichshafen newspapers describe the attack on a Zeppelin shed. They say that two aeroplanes dropped five bombs and some fell near the sheds, killed a man and damaged the neighbouring buildings. One aviator, said to be English, was brought down wounded in head and hand. The others escaped.

Kaiser's Son's Injuries.

In Military Motor Tour.

LONDON, November 22.

The Kaiser's son, Prince August Wilhelm has sustained fractured thigh and bruised jaw in the military motor tour.

FRANCE.

THE LATEST WAR NEWS.

German Attacks Repulsed.

LONDON, November 21.

A French communique says:—The day passed quietly except in Woevre where the French Artillery hurled back five German attacks in two hours.

Turkish Cruiser's Work: Little Damage to Russians.

LONDON, November 22.

PARIS.—A communique says, "Yesterday passed calmly. There were intermediate bombardments from the North Sea to Oise. Our artillery generally was more active than the German. Our batteries succeeded in demolishing several lines of German trenches. The Enemy is constructing fresh trenches in the rear. The day was equally calm on the rest of the front."

ITALY

Important Conference in Italy.

Ambassadors Participating.

LONDON, November 22.

The Italian Ambassador has left London for Rome. The new Foreign Minister is holding an important conference there, which is including the Ambassadors from Paris and Petrograd.

AUSTRIA.

AUSTRIAN SUCCESS IN SERVIA.

Confirmed.

Change of Servian Capital Contemplated.

LAHORE, November 22.

A "C and M. Gazette" special cable says:—It is now clear that Austria has recently had considerable successes against the Servians, who are reported to be taking steps to move their Government from Nish to Uskub.

THE COLONIES.

The Empire and the War.

More Recruiting in Canada

Total Number in Arms.

OTTAWA, November 22.

Canada is enlisting an additional fifty thousand men for service at the front. This means that Canada will have a hundred and eighty thousand men under arms at the end of the year.

TELEGRAMS.

**Collapse of South African Rebellion
More Commandos Surrendering.**

LONDON, November 22.

The South African Rebellion is gradually collapsing. Frequent surrenders have taken place including that of the Chief Heichmen and all his commando.

In AFRICA.**The Situation in the Orange Free State.**

LAHORE, November 22.

A "C. and M. Gazette" special cable says:—Reuter's Aliwal North correspondent says that owing to the situation, the Orange Free States mounted a section of local Guards which was recently mobilised. By the time it assembled, the situation had so improved that they were allowed to return to their farms.

UNITED STATES.**THE "TENNESSEE" AFFAIR.****Opinion in America.****Holds Germany Responsible.**

LAHORE, November 22.

A "C. and M. Gazette" special cable says:—London, 20th November:—The American papers hold Germany responsible for the Turks' firing on the "Tennessee".

The "New York World", advocating representation at Berlin, says that Germany ought to understand clearly that the United States expects the Kaiser's Government to keep its Turkish ally under restraint. Germany alone has influence at Constantinople and must use it.

Not a Hostile Act.

NEWYORK, November 21.

The captain of the "Tennessee" reports that firing on the launch was not an hostile act.

The "Tennessee" Affair,**Turkish Explanation.**

LONDON, November 22.

The Turkish explanation of the "Tennessee" affair is that shots were merely the customary warning that that part of the sea was closed to navigation as previously notified. President Wilson regards this an informal explanation as a prelude to a formal one.

GENERAL.**RUMANIA AND THE WAR.****The Alliance with Triple Entente Urged.**

PETROGRAD, November 22.—(8-15 A.M.)

The Rumanian Minister M. Joneson, has sent a message declaring that Rumania's future is inseparably bound up with the victory of the Triple Entente and that Rumania should strive for an agreement to enable all Balkans to side with the Entente, because German victory would mean the burial of Balkan hopes.

A Profound Impression.

The penetration of Austrian troops into Serbia has caused a great impression in Bulgaria and the defeat of Serbia may lead to a profound change in the Balkan situation.

ANOTHER ATTEMPT ON WARSAW.**Marching of Large German Forces.**

PETROGRAD, November 21.

The "Army Messenger," organ of the General Staff says:—Germans are making fresh efforts to break our front between Lowitz and Skiernevice with the intention of marching on Warsaw. The enemy has moved large forces in this direction.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

SOUTH INDIA.**Lord Robert's Death.****A Memorial Service at Coonoor.**

COONOOR, November 22.

A Memorial Service for the late Lord Roberts was held this morning at St. George's Church, Wellington, which was well-attended by officers and men of 4th Somerset Light Infantry, Officers of the Cordite factory and all leading residents. Service began by the rendering of the hymn "Days and moments quickly flying". The prescribed form of burial service was impressively rendered. Colonel Babington read special lesson in the First Corinthians. The Rev. F. Procter preached a special sermon. He paid an eloquent tribute to the late Lord Roberts saying that India had more cause for sorrow for his death than other countries even than the Empire at large. Lord Roberts was born in Cawnpore and spent more than half his life in this country. It was fitting, therefore, that he should have died among the Indian troops. He loved India and always spoke of her people with affection. "Yet he must not forget that the Empire claimed him and some of his greatest deeds were done in

TELEGRAMS.

other lands like South Africa. How was a hero, patriot, brave man and a gentleman whose prints we should follow." Several appropriate hymns were sung. After receiving offertory, the National Anthem was rendered and benediction pronounced. The Congregation rose to their feet while the "Dead March" was played on the organ.

Alleged Case of Cheating.**Accused Remanded.**

COONOOR, November 23.

Inspector Walton and Sub-Inspector Subaracharia were engaged during the past week in investigating a case of cheating etc alleged to have been committed by J. Edwin, Municipal overseer and T. Ramalingam, Manager, Municipal Office. Both the accused were last evening produced before the 1st class Magistrate. Bail being refused the accused were remanded to custody. Hearing comes off shortly.

TWO GERMANS BREAK PAROLE.**Dissemination of False News.**

BANGALORE, November 22.

Two German missionaries Rev. A. H. Bach and Rev. G. Schmidt of the Basel German Evangelical Mission who were in charge of the orphanages at Ammatti in the province of Coorg have been brought into Bangalore in custody of a volunteer escort furnished by the Coorg and Mysore Rifles on charge of breaking parole by instructing the children under them that the English were now their enemies. They are interned in Baird barracks under the guard of the Bangalore Rifle volunteers pending transfer to Ahmednagar to-morrow.

DELHI**Indian Casualties.**

DELHI, November 22.

The following are the names of officers in the fourteenth list of casualties reported from France and Belgium:—KILLED IN ACTION.—107th Pioneers.—Lt. H. C. Burridge. WOUNDED.—1st Sappers.—Lt. F. McC. Douie. 41st Dogras.—Capt. W. E. Fleming.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, November 22.

The Viceroy has received the following from the Secretary of State dated yesterday:—

Advance to Calais.

There is a significant silence in the German press regarding the attempted advance to Calais. The Germans have made practically no progress for five weeks.

Attacks Less Violent.

A French official communication says there is almost a total absence of Infantry attacks and that Artillery attacks are less violent.

Heavy Fighting in the East.

On the Eastern Front very heavy fighting is taking place between the Vistula and the Warta and further south between Czesochowa and Cracow. German attempts to break through the Russian armies in Poland seem to have sustained a severe check for a Russian official communication says that the Russians advanced on the 19th November attended by partial successes and northwest of Lodz the Germans' heavy battery and ten machine guns were captured. In Cracow area 3000 Austrians were captured and further advance made in Carpathians.

The Prince of Wales.

The departure of His Royal Highness the Prince of Wales for the front has caused an excellent impression. France is a country of universal service. The voluntary presence of the heir to the Throne at the front is regarded as an admirable example.

Lord Roberts' Letter.

The Lord Mayor of London published a letter from Lord Roberts written a few days before his death asking support for the Indian Soldiers' Fund, providing medical attendance for the Indian sick and wounded who come to England and warm clothing and comforts for the Indian troops in the field.

CALCUTTA.**Serious Fire on a Lighter.**

CALCUTTA, November 22.

A lighter moored at the side of steamer "Bleamoor" caught fire and drifted away down the Hooghly early last evening. The vessel blazed furiously and for a time was a serious menace to shipping and the fire brigade arrived and put off in boats eventually secured the lighter to the river bank near the Port defence volunteers head-quarters boat. The latter vessel became slightly ignited. Flames on the lighter were eventually subdued though not before considerable damage had been done. The outbreak is not supposed to have any connection with the fire which broke out the evening before on the steamer "Bleamoor".

BOMBAY.**Fighting at Persian Gulf.****Conversation with the Returned Men.**

BOMBAY, November 22.

A party of British and Indian soldiers have come back from fighting at the Persian Gulf and are now in Bombay. They are the first soldiers who have seen service in the war to return to India but while some of the party were in the firing line only one has his back marked by "Scars of war", others being victims of the

TELEGRAMS.

climate where fever and pneumonia have combined to make the lot of the fighting soldier a hard one. The party consists of Major Lennox (with pneumonia) 5 British Privates, 18 sepoy of a native Regiment. Both British and Indian soldiers were visited by a representative of the "Times of India" this afternoon and all spoke in the highest spirits of the fighting against the Turks and were eager to return to the front. The British soldiers described the landing at Fao which however was practically unopposed and therefore without incident and the bombardment of Sanjoh further up Shattel-Arab and the landing there. This landing was opposed by the Turks. They showed little fight. The sepoy were in the thick of the engagement which though short was sharp. We lost 3 men killed and 2 officers and 20 men wounded. The Turks lost heavily and we took many prisoners, and captured two machine guns. The weather was very trying. The Punjabis looked very cheerful and talked of their exploits with pride and animation and gloried of the fact that they had repulsed the Sirkar's enemy with heavy losses. They had distinct and vivid recollection of the action in which they were engaged.

An Assistant Surgeon's Testimony.

Dr. Sunder Singh, an Assistant Surgeon who was in charge of the field hospital on the day of the action said: the enemy's men who were wounded were also treated close by our wounded sepoy. The hospitals were close to each other on the bank of the river. He said the Indian sepoy had shown great bravery and dash and were brilliantly led. They were never more happy than when they got the opportunity to shoot the enemy. They were all in excellent spirit and rejoiced at their success over the Turks.

BURMA.**SELF-GOVERNMENT ACT.****Amendment Under Consideration.**

ALLAHABAD, November 22.

In connection with the abandonment of the P. W. D. cess announced last March proposals are now before the Government of India for amending the Bengal Cess Act. Some amendment of the Bengal Self Government Act so far as it affects Bihar and Orissa is also being considered.

Memorial Services.**For Lord Roberts.**

RANGOON, November 22.

Impressive memorial services were held to-day for the late Earl Roberts at the Cathedral, Christ Church, Cantonment and Presbyterian Church. At the Cathedral there was a state service which was attended by Government officials, officers of various branches, volunteers and many civilians. After the singing of three hymns Bishop Pyffe in his sermon alluded to the great record of the deceased and drew the picture of his life and character. The "Dead March" from Saul was played after which all present sang the National Anthem. Similar services were held at the other two churches.

Weather Report.

SIMLA, November 22.

Rainfall has been nearly general in Burma. The chief falls are:—Diamond Island and Kyaukpau one inch, Akyab four and Thayetmyo and Lashio one. The storm in the Bay is moving northwards and is probably approaching the Arakan coast.

FORECAST:—Continued rain in Burma.

SIMLA, November 22.

The Weather has been dry everywhere except in Burma where rainfall has been general. The Chief falls are:—Rangoon and Maymyo one and half inches, Kyaukpau one, Akyab two and Lashio three. The storm in the Bay was less marked this morning and appears still off Arabian coast.

FORECAST:—No great change.

**A POLICE CONSTABLE KILLS HIS
SISTER-IN-LAW.****For refusing his Overtures.**

TINNEVELLY, November 23.

A ghastly murder was committed here on Saturday morning at 8 by a Police Constable named Srirangam of Palamcottah Police Reserve, the victim being his own sister-in-law a married woman. It would appear that the constable made improper overtures to the deceased but finding her obdurate stabbed her in thirteen places causing instantaneous death. The parents of the accused were present in the house at the time of the occurrence. After committing the foul deed the man surrendered himself to the Police to whom he made a confession. He will be tried at the December sessions.

నంద్యాలనుండి బంధావిద్యుత్తు గా రిల్యువ్గాయం
చున్నారు:—మౌనామన బంధామార్గపకాశం గారి యిం
టికడకా రైక ఒబొకేయేకాదక మేదలు తియదు దినములు
శంకరవిజయము శ్రీమద్భాగ్యుల శంకర స్వామలవారి దీవిరవారి
శ్రీమను శంకర్మశ్రీమణి హరికథారూపము గాబ్రహ్మశ్రీపాల
పర్తి తమతరహాకాశ్రీ గారు భువనవధుగా భక్తిసమయి
వాక్యములలో నడిచిరి. హరికథాశంకరమున శంకరలవారిని
గురించియు కాశ్రీ గాం: గురించినూ నూశంకర దీవివ్యాయన
స్మృతుగారగు శ్రీకావలపు శంకరలవలంపంతులుగారు
మృదు మధుర వాక్యములలో నుపన్యసించిరి.

కల దిన్న 1-5 2-0-0; బాన్సుల గ్రామము
ప్రొఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,
(13-5-14) కలియుగ బీమ,
16. కృష్ణా మొదలినది, తిరువల్లిక్కే, మదరాసు.

ఉచితముగ.

(0)

భూత భవిష్య ద్వర్తమానములను తెలిసికొనుట కుపాయము.

ప్రపంచమునందు ప్రతిమానపుడును తెలిసికొనదగినవి మాకుమాత్రమే. అవి యేమియన, భూతభవిష్యద్వర్త మానముల ఫలములేకదా! విశాఖాక్షి ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సుఖానము, విద్య, కళలెము, మొదలగునానిని గుఱించి విశదముగ వ్రాసి పంపబడును. అందులకు మీరు త్యగపడి చేయవలెను:—మీ జన్మకాలమును యెడల, వారినో పుట్టిన తేదీయను, నెలయును, సంవత్సరమును, జననకాల ఘడియలను పంపును. అవిలేనియెడల నెలయును, సంవత్సరమును చాలును. అవియును లేనియెడల ఒక్కసంవత్సరమే చాలును. అదియును లేనిచో కొంచెమింపుమింపుగ తమవయస్సును తెలుపును, తమతమ స్వహస్త లిఖితముగగాని లేక వ్రాబుతోమాత్రముగాని ఒక యుక్తరమువ్రాసి పంప వలయును. అప్పుడు నామమునుబట్టియు, వారివారి వాలునుబట్టియుగూడ జాతకములు తయారుచేసి ఫలములు వ్రాసిపంపుదుము.

అందుకు సుచే జేయబడి ప్రశ్నోత్తర రూపముగనున్న జాతకఫలముచే మంజరియును 478 ప్రశ్నోత్తరములును, ఉపాధ్యక్షులుగల శాస్త్రవిషయములకు ప్రశ్నమధ్యతీయ గుచ్ఛములుయెందును, వానితో జాతకమును, అందుల ఫల ములను వ్రాసి పోషేనచో రు. 2-8-0 కు పి. పి. గా పంపుము. ఈ రెంటిని ఒక సారి కొనువారికిమాత్రమే ఈవింధము నర్తించును. 478 ప్రశ్నోత్తరములకు గ్రంథములయొక్క విలువ యెట్టిదన:—1. తమయొక్క భూత భవిష్యద్వర్తమాన ములను నాము స్వశాస్త్రముగ తెలిసికొనగలుగుట.

2. శాస్త్రవిషయములలో మంచిపండితులగుట, మరియు, ఇచ్చినసామ్యమునకు చండువిలువైన పంచగ్రంథములు లభించుట. 3. వారి జాతకఫలములు ఉచితముగ పొందుటయగుట లభించును.

వి. యమ్. శర్మ అందు బ్రదర్స్. అమలాపురం. గోదావరిజిల్లా.

స్నేహ వర్ణ.

ఇది 120 పేజీలుగల పుస్తకము.

ఇది ఎలిమెంటరీ స్కూల్లో ఒకటి మొదలు అయిదవ స్థాండర్డు వరకు చదువు చాలరకును, ఉపాధ్యాయులకును, టియనింగు టీచర్లకును మిక్కిలి యుపయోగమైనది. ఇందు రమ చతుర్భుజములు, త్రిభుజములు, సమాంతర చతుర్భుజము లు, విషమ చతుర్భుజములు, విషమకోణ సమచతుర్భుజములు, బహుభుజములు, వీనియొక్క వైకాల్యములను కనుగొనుట, భూమి కొలత మొదలైనవి, మాదిరిలక్కలు అభ్యాసములును గలవు. ఇట్టి పుస్తకము ఇదివరలో తెలుగున లేనేలేదు.

ప్రతి ఉపాధ్యాయునివద్దను తప్పక యుండవలెను. దీనివెల ఎనిమిది అణాలు.

ఒకడజను పుస్తకముల మీద ఒకపుస్తకము కమీషను ఇవ్వబడును. భాగవత చంపు-పద్మరాజ ప్రదీపము వెల రు. 0-8-0 కలయువారలు ఈక్రింది అడ్రసునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను

కర్రా జోగయ్య టీచర్,
బోర్డు హైస్కూల్, అమలాపురం.
గోదావరి జిల్లా.

జాతక సర్వస్వము.

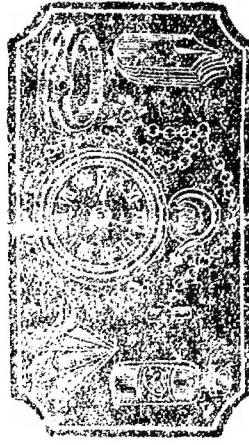
ఇది జ్యోతిషశాస్త్ర విషయమై ఆ బాలగోపాలము సులభముగా తెలుసుకొనుటకై నూచేముద్రింపించి ప్రకటింపబడినది. దీనివలన జాతకాదుల విషయ మయి మిక్కిలి సులభముగా తెలిసికొనవగును. గ్రంథము భళిసరికాగితములమీద నుందరముగా సచ్చువేయబడినది. ప్రతి 1-8 రు 2-0-0 లు. పోస్ట్ జకొనువాళే భరించువది. వి.పి.గా పంపించబడును.

వలయువారు— (16-11-14)

మ-రా-రా. శ్రీ దిగవల్లి వెంకటగోపాలరావు గారు కపిలేశ్వరపురం యెట్టేటుపాపూరు ఆఫీసు నూజిపిడు. కృష్ణాజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

పాకెట్ లివర్ వాచ్.

దీని క్రయము 6 బహుమతులతోటి రు. 2-14-0 లు మాత్రమే. 6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యివ్వబడును.

ఈవాచ్ బట్టమైన లీవర్ డివైజ్ లేక నాణ్యమైన యంత్ర సామానులతో తయారై యిష్ట జే నూతనముగా వచ్చి యున్నది. కొంచెమైనను వ్యత్యాసములేకుండా సరియైన కాలక్రమము చూపించు వాని యిదియే, మిగుల గుండకమైనది. దీని 6 బహుమతులవివరం:— (1) నాణ్యమైన పేటెన్టుడ్, (2) పరిమళమైన ఆర్డరు సీసా, (3) సర్వాకారమైన ఉంగరము, (4) గడియారపు గొలుసు, (5) వివిధమైన స్టీలుబిల్లు (6) డిక్టేటుమా పెను కంపోసు.

దయచేసి ఈవిలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు. వి. అర్. వెంకటరమణ అందు కంపెనీ, నెం. 7, కోపు వెంటటాచలయ్యర్ సందు, మద్రాస్.

కొత్త నవల! మనోహరమగు నవల! ఇందుమణి.

నంగ జేత కవిసార్వభౌములలో నొకరైనట్టియు, జగ ద్విఖ్యాతిగ గాంచినట్టియు శ్రీరమేశ్వరచంద్రవర్మగారి నవల ననుసరించి యత్యంత మృదువధురతైలిన రచింపబడినది. కథా సందర్భ మతిమనోహరమై, నిలిదాయకమై నూతన భావవిలసి తమై యదృశముగ నుండును ఇందలి జేతభక్తి, దైవభక్తి, భగ్యానురక్తి, స్వాధ్యత్యాగము, దీనరక్షణ పరాయణత్వము చెప్పనలవికాదు. పత్రికతాతిలకంబగు కథానాయక లోనయి నయిదును లలిప్సాములై చదువరుల హృదయంబుల నీరు గావించును. జేతాన్న త్యమునకు హానికరములగు దురాచారము లిందు ఖండింపబడెను. ఈనవల జరువప్రారంభించిన ముగించువరకు విడుదలౌదు. డెమ్మి వైజాలో చక్కని కాగితము లపై యందముగ ముద్రింపబడి 204 పుటలను గలిగియున్నది. వెల 10 అణాలు. పోస్ట్ జి పంపుకము.

మ. రా. రా. హేజీబు రామారావుగారు, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

పోస్ట్ జి సహ ఉచితము.

వివరార్థము మాలినియును.

ఒకవిచిత్రమైన కథ—చదువుటచే మానసోల్లాసము కలుగ జేయుటయే గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అందుచెలిపి యున్నాము. కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును.

బాగుసేయక తక్షణమే వ్రాయుడు.

దైత్యకాశ్రి మిడికోంకర్ గోవిందజి, ఆతంక నిగ్రహ ఔషధాలయము, 22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఉష్ణమును కలిగించునట్టి ఉడికించునట్టి అన్నిరకముల స్టాఫ్లు"లకును మదరాసు రాజధానిలోని అన్ని కంపెనీలకన్న హాకంపెనీ కొప్పడియ, సమృద్ధివయినదియు నయ్యున్నది. ఇది మాకు ముఖ్యమైన పనియగుటవలననే మాభాతాచార లకు మిక్కిలి స్వల్పధరలకు కేము యవ్వగలిగియున్నారు. సర్వసాధారణములగు కొన్ని మాదిరిలను

గవేషించుము.

నెం 100 (detachable) (బిల్లుముగల, క్లిప్తము లేని) 2 బర్నరులు ఉపా యివ్వబడును. ఖరీదు బట్టలం దిగుట ట్టి యువ్వోగము లకు కడు ముఖ్యము. జేతాచెట్టె సహా రు. 45, 48 రు నూతనముగా తయారుచేయబడినవి.	నెం 11 (detachable) చాలాబలిష్ఠముయి నది. ఎక్కువకాలం పనిజేయ గలిగినది. మిక్కిలి పొడవైనది. టిక్టాచెట్టెసహా రు. 9-8-0
నెం 11 రు మాదిరి కానుండును. జేతాచెట్టె సహా వెల రు. 8.	నెం. 200 పాకెట్ స్టాఫ్ విన్నదియు చెయి ఇముడుపు (లదియు, టిక్టాచెట్టె సహా వెల రు. 5-8-0

శ్రీ. ఎస్. పి. వేత్త, 189/18 బ్రాడ్వే, మదరాసు, రక్తమలకు ప్రత్యేకపుష్కలం యివ్వబడును.

ఆదిపచ్చికాన లేక జిన్ను

తులం 1 కి రూ. 3-4-0

గోరోజనము

తులం 1 కి రూ. 5-8-0

అమృతాంజనం డిప్లో, 109, ఫ్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి } 7, తంబు చెట్టివీధి, చెన్నై పట్టణము.

శ్రీరంగరాయవిజయము.

విజయనగరరాజ్య చక్రవర్తి శ్రీకృష్ణ దేవరాయని సం తతివారిలో కడపటిపురుషుడు శ్రీరంగరాయ ఉడవలకు కథా నాయకుడు. కథాదృశ్యము, రసవంతము, ప్రతి 18 అణాలు కి పుస్తకము వలయునాడు "యస్. వి. రంగాచార్యులు 88 వందా ముత్రియప్పక వీధి చెన్నై పురి" అని వ్రాసిన పుస్తకము వడయంగలదు. (3-11-14)

సింహం లూడియానా పాలయింగువ 12 తులముల డబ్బా 1-8 రు. 1-0-0.

P. N. SINGHAM & CO. AUSTRALIAN MADE. MADRAS.

వి. యక్. సింహ అందు కంపెనీ, 26, ఆదియప్పనాయనివీధి, మద్రాసు.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు ఆటోమోటార్ బహార్ (రిజిస్టర్) అనుప్రాంగ్గోయలకు జేకొనవలెనది ఆ త్తరువయోగింపవలయును. మనోహరమయినది, నూతనమగునది, చాలకాలము వాడుక యందునది, ఏర్పరచబడిన కొన్ని పుష్పములనుండి మాత్రమే రయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మధ్యసారము చేర్చబడ లేదు. చేతిరుమాలు మిదగాని, కొటుమిదగాని కొన్ని బొట్లను తేసికొనినయెడల నువాసనలతో నూడినపూలతో లోనే సూర్యస్పట్టుండును. ఈ యదృశమైన తయారకముల పుష్పములనుండి తీయబడిన ఆ త్తరు యొక్క నూవాసననుభవించుటకయి ఆటోమోటార్ బహార్ ఇవ్వమని మిదగ్గరనున్న హెచ్చుకీటరు నడుగవలయును. వారితావున లేజని మాకు వ్రాయుడు. చిన్నబుడ్డి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0, ప్లీటెడ్ అత్తరుగల పెద్దగయి బుడ్డి 2-0-0. ఈయత్తరులో మరగలేట్టబడి ఘుమమును ాడుండు రాయలు డబ్బా 1-8 0-10-0. వి. పి. ఖర్చుకొనువాళే భరించవలయును. పోలు ఎకెంటు—అంగ్లో ఇండియన్ డ్రెస్ కెమికల్ కంపెనీ, 185, కామా మనీదు, బొంబాయి. మదరాసు ఏకెంటు:—మనోహర పురుషోత్తం మూర్తి, నెం. 29, చె నాబజారు రోడ్డు, పునరుబజారునమీపం, మదరాసు

ప్రపంచ చరిత్ర.

(2 సంఘికలు వెలువడినవి.)

ఇది దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభ మగు భాషలో లెగినకటములతో కథలవలె వర్ణితమగును. చందాపద్ధతి సంవత్సరమునకు (రమారమి 600 పుటలు) 6 సంఘికలు, చందా రు. 2-0-0 (పోస్ట్ జితో సహా). ప్రవేశ రుసుము లేదు. సంవత్సరము చందా ముందుగ స్వీకరింప జడును వలయునాడు:— గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ., చింతాద్రిపేట, మద్రాసు. అని వ్రాయుడు.